

# PIONIR

## glasilo kolektiva sgp pionir novo mesto

15. junij 1982

leto XVI. št. 6 (142)



Takole so se pred fotografski objektiv postavile ekipe vseh udeležencev na športnem srečanju učencev.

### Anketiranje o obveščenosti delavcev

V času od 15. do 26. marca letos je v petih tozdih in v DSSS potekalo anketiranje o učinkovitosti informacijskega sistema v SGP Pionir, oziroma o sami informiranosti delavcev. V anketo je bilo zajetih 312 delavcev in sicer iz tehle tozdov in DSSS:

Anketa je bila anonimna, neposredna z vsakim delavcem, opravili pa so jo Katjaša Borsan, Nikola Vujanović, Nevenka Stanković in Goran Rovan. Vzorec je zajel 6,78 % delavcev Pionirja in zato lahko rezultate ankete (kljub relativni skromnosti vzorca) posplošimo na vso delovno organizacijo. Kot velja, da ni treba popiti cele skodelice kave, da bi spoznali, da je grena, tako velja tudi za proučevanje mnenj delavcev, dovolj je, da zajamemo le en del, da bi dobili dokaj realno sliko, zato lahko te rezultate torej posplošimo na celotno podjetje.

V raziskavo je bilo zajetih 261 moških in 51 žensk, med

nimi 196 Slovencev, 45 Muslimanov, 30 Hrvatov, 24 Srbov in 17 pripadnikov drugih narodnosti (oziroma neopredeljenih). Zanimiv je tudi starostni sestav anketirancev: do 30 let jih je štelo 146, od 31 do 40 let 91, od 41 do 50 let 60 in nad 50 let 25 delavcev. 37 delavcev je pri Pionirju do dve leti, 88 jih je od dveh do pet let, 85 od šest do deset, 65 od enajst do dvajset, 37 delavcev pa je pri Pionirju nad dvajset let.

Sto delavcev ima nedokončano osnovno šolo, 51 jih je zaključilo osemletko, 98 opravilo dve- ali triletno srednjo šolo, 42 maturiralo na štiriletni srednji šoli, 10 oziroma 11 pa jih je končalo višjo oziroma visoko šolo. Po priznani kvalifikaciji je sestava anketirancev naslednja: 13 nekvalificiranih, 40 polkvalificiranih, 16 priučenih, 94 kvalificiranih, 50 visokokvalificiranih, 18 delovodij, 17 jih ima priznano nedokončano srednjo šolo, 39 srednjo izobrazbo, 12 višjo in

13 priznano visoko izobrazbo. Ti podatki pa se ne ujemajo z dejansko priznano kvalifikacijo, saj mnogi delavci sami niso vedeli, kakšna kvalifikacija jim je priznana, vseh pa tudi nismo preverjali. Torej je treba te podatke o anketirancih jemati z rezervo, tako kot tudi podatke o vrsti delovnih opravil, kjer 16 anketirancev ni vedelo, kakšna opravila opravlja, medtem ko jih 29 opravlja vodilna in vodstvena opravila, 267 pa izvrševalna.

81 anketiranih delavcev je članov samoupravnih organov na nivoju tozdov ali DO, v sindikatu so 303 delavci, od tega 15 s funkcijo, 34 je članov ZK (9 s funkcijo) in 60 članov ZSMS (5 s funkcijo).

Vprašalnik je vseboval 50 vprašanj, ki so ga mehansko obdelali v centru za avtomatsko obdelavo podatkov. Program za obdelavo je izdelal Peter Selak in ga opravil na računalniku IMB 370/115.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Gradbeni sektor Krško	87
Gradbeni sektor Ljubljana	63
delovna skupnost skupnih služb	54
Mehansko-kovinski obrat	65
Tovarna gradbenih elementov	38
Lesni obrat	25
	312

(Nadaljevanje s 1. str.)

## Vir in kakovost informacij ter zadovoljstvo z njimi

Na vprašanje, kje dobivajo zanesljive informacije za sodelovanje pri reševanju problemov v tozdu oziroma DO, so anketirani delavci odgovorili takole:

1. na oglasni deski	82	26,28 %
2. na zborih delavcev	58	18,59 %
3. od delovnih tovarišev	56	17,95 %
4. na sestankih	54	17,31 %
5. iz glasila Pionir	21	6,73 %
6. iz delegatskih gradiv, sklepov ipd.	15	4,81 %
7. iz sredstev javnega obveščanja	9	2,88 %

Zanimivo je, da prevladuje kot vir zanesljivih informacij oglasna deska, vendar ta podatek ni splošen. Če pogledamo po posameznih tozdih, opazimo, da se največ delavcev informira prek oglasne deske predvsem v gradbeni operativi. Tu je bilo zajetih tudi največ anketirancev, saj so le-ti tudi najbolj zastopani in je skoraj polovica anketiranih iz gradbenih sektorjev v Krškem in Ljubljani. Torej je oglasna deska prevladujoči vir informacij predvsem v operativi, ne pa tudi v obratih in skupnih službah. V MKO je na prvem mestu zbor delavcev, v LO oglasna deska (skupaj s sestanki), močno pa so zastopani tudi delovni tovariši. V Togrelu prav tako prevladuje kot vir zanesljivih informacij zbor delavcev (pred delovnimi tovariši in oglasno desko).

Bistveno drugače pa je v DSSS, kjer se prek oglasne deske ne informira nihče od anketiranih. Prevladujoča vira informacij sta zbor delavcev in delovni tovariši, mnogo pa se jih informira tudi prek posredovanih sklepov in drugih delegatskih gradiv. Zanimiv je podatek, da 15 anketirancev (4,81 %) meni, da od nikoder ne dobiva zanesljivih informacij. O tem, kako te informacije zadovoljujejo potrebe anketirancev, so odgovori naslednji. Večina jih je odgovorila, da jim te informacije le delno zadostujejo (207 ali 66,35 %), v celoti je z njimi zadovoljnih 72 delavcev (ali 23,08 %), sploh ne zadostujejo pa 22 delavcem (ali 7,05 %). Torej se anketirani ne zadovoljujejo s ponujenimi informacijami in bi jih potrebovali še več in predvsem kvalitetnejše, kar se vidi iz odgovorov o kakovosti informacij, ki jih dobivajo. 66,99 % anketiranih meni, da so informacije, ki jih dobivajo, razumljive, 23,40 %, da so dovolj obsežne, 22,76 %, da so strokovne, 17,31 %, da so točne in 13,46 %, da so kritične. Če povzamemo: infor-

macije bi morale biti bolj kritične, bolj točne in verjetno manj strokovne in obsežne, da blisko bile vsem razumljive in da bi dosegle svoj cilj.

### Razvitost samoupravljanja

Obveščanje je eden od bistvenih pogojev za uspešno samo-

anketiranih, običajno dajajo pripombe, predlage ipd. Močno aktivnost je bilo opaziti predvsem pri delavcih na gradbiščih (tozda v Ljubljani in Krškem) ter v Lesnem obratu. Najmanj aktivni pa so delavci v DSSS. Skupaj je 181 anketiranih bilo neaktivnih na zborih delavcev (58,01 %), 5,45 % pa se jih sploh ni udeleževalo zpora delavcev.

### Vpliv na reševanje problemov in obveščenost o delu DPO, samoupravnih organov in drugih tozdih

Na vprašanje, kdo ima največji vpliv na reševanje problemov v tozdu oziroma DO, so delavci odgovorili takole:

1. vodilni delavci	142	45,51 %
2. delavci za zborih	73	23,40 %
3. delavski svet	56	17,95 %
4. sindikat	12	3,85 %
5. strokovne službe	10	3,21 %
6. ZK	9	2,88 %
7. delegati	6	1,92 %

Zanimivo, da so vodilni delavci v vseh tozdih na prvem mestu, razen v LO, kjer smatrajo, da imajo največji vpliv na reševanje problemov delavci na svojih zborih. Tako je mnenje anketiranih, seveda to ni dejanski vpliv, vendar je vprašanje, če ta v nekaterih tozdih ni celo večji. Dokler prevladuje mnenje, da so vodilni delavci tisti, ki odločajo, ne moremo govoriti o razvitem samoupravljanju.

O tem govore tudi odgovori na vprašanje, ali je bil v zadnjem času sprejet kakšen sklep, ki ni v interesu delavcev. Kar 42,95 % anketiranih je odgovorilo, da o tem niso seznanjeni in se ne morejo odločiti, niso pa tega zanikali, 29,17 % jih meni, da so bili taki posamezni sklepi, 25,32 % jih meni, da ni bil noben sklep takšen, in le 8,56 % jih smatra, da večina sprejetih sklepov ni v interesu delavcev.

O izvajaju sklepov DPO in samoupravnih organov so anketiranci obveščeni takole. O iz-

vajanju vseh sklepov je obveščenih 18,59 %, neobveščenih (glede izvajanja teh sklepov) je 24,36 %, več kot polovica (57,01 %) pa je obveščenih le o nekaterih izvajanjih teh sklepov. To so odgovori, ki se nanašajo na izvajanje sklepov, verjetno so to vprašanje nekateri tudi napačno razumeli in odgovarjali o tem, kako so obveščeni o sprejemaju sklepov posameznih DPO in samoupravnih organov.

S stališči drugih tozdrov je seznanjenih občasno 60,90 % anketiranih, nikoli 25,96 % in redno 6,41 % anketiranih delavcev, prav toliko pa jih tudi ne ve, če so seznanjeni s stališči drugih tozdrov, in zato lahko te-

pristejemo k tistim, ki niso nikoli seznanjeni s temi stvarmi.

### Glasilo Pionir

Na vprašanje, kako pogosto berejo glasilo Pionir, je 146 anketirancev odgovorilo, da ga berejo redno, skoraj polovica anketiranih pa ga bere občasno (154 ali 49,36 %), le štiri odstotki anketiranih pa ga sploh ne berejo in to iz različnih vzrokov (nepismenost, nerazumevanje, nepoznavanje jezika, težave z vidom ipd.). Delavci v glasilu preberejo predvsem prispevke o poslovovanju podjetja (44,55 %), skoraj vse sestavke prebere 27,24 %, zanimivosti iz tozdrov in DO so interesantne za 15,71 % delavcev, ostali prispevki pa zanimajo le 6,09 % anketiranih. O delu samoupravnih organov in DPO pa bere le 0,96 % delavcev, kar je glede na obseg prispevkov s tega področja res malo.

Delavci so z glasilom v glavnem zadovoljni, saj v večini niso dajali predlogov za pope-



stritev oziroma razširitev. Po en predlog je podalo 76 delavcev, dva predloga 25 delavcev, tri in več predlogov pa je podalo le 14 delavcev. Prav tako je opaziti premalo kritičnosti pri bralcih Pionirja, saj je po eno pripombo, česa je v glasilu preveč, dalo 47 delavcev, dve pripombi je podalo 5 delavcev, več pripomb pa ni dal noben delavec. Glasilo Pionir služi kot vir zanesljivih informacij za sodelovanje pri reševanju problemov v tozdih in DO le 21 delavcem (6,73 %).

### Spošna obveščenost

O dogodkih v Jugoslaviji in v svetu se anketiranci informirajo v glavnem samo prek sredstev javnega obveščanja. Spremljanje javnih občil je kot dejavnost v prostem času navedlo tudi največ delavcev. Največ delavcev (94,87 %) spremlja televizijski program, 86,54 % jih posluša

radio, enak odstotek jih bere časopise, le 40,38 % pa jih spremlja revija in tisk. Časopise bere redno 47,12 %, občasno 43,91 % in nikoli 8,97 %; revije prebira redno 17,31 %, včasih 35,58 % in nikoli 47,12 % anketiranih. Medtem pa posluša radio 54,85 % anketirancev redno, 38,46 % občasno in le 7,69 % nikoli, televizijo spremlja redno 73,40 %, včasih 24,36 % in ne spremlja televizijskega programa le 2,24 % anketiranih delavcev.

Na prvem mestu zanimanja v javnih občilih je gospodarstvo (66,03 %), sledijo šport (60,25 %) in notranja ter zunanjja politika (58,97 %). Potem je manjši interes za nesreče, kriminal (29,17 %), zanimivosti, humor, romane (23,72 %) ter šolstvo, kulturo, znanost (13,14 %). Manj interesantne so tudi reklame in oglasi, medtem ko le 2,56 % anketiranih ne spremlja javnih občil.

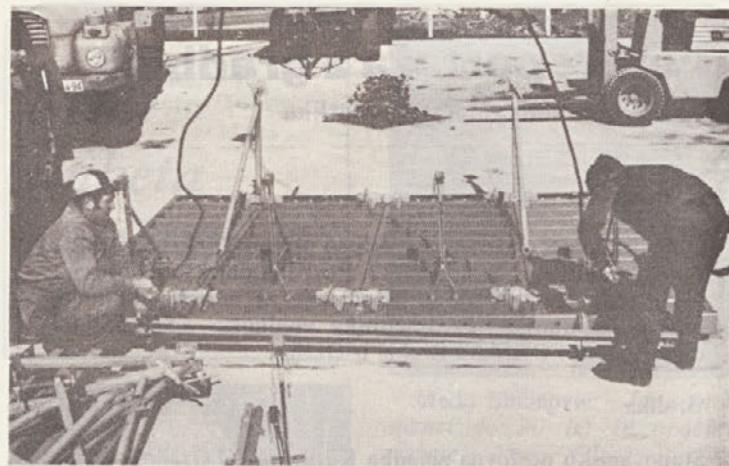
### Spošna razgledanost anke tiran

direktorja tozda oz. DSSS  
predsednika DS tozda oz. DSSS  
predsednika OO ZSS v tozdu  
ozioroma DSSS  
glavnega direktorja DO  
predsednika centralnega DS DO  
predsednika konference OO ZSS v  
DO  
predsednika predsedstva SFRJ  
predsednika ZIS  
avtorja knjige „Smeri razvoja

	pozna	%	ne pozna	%
287	91,99	25	8,01	
154	49,56	158	50,64	
178	57,05	134	42,95	
227	72,76	85	27,24	
103	33,01	209	66,99	
83	26,60	229	73,40	
260	83,33	52	16,67	
140	44,87	172	55,13	
184	58,97	128	41,03	

anketo, verjetno niso mogli zapomniti vseh imen. Zanimivo pa je, kakšna apatija vlada glede teh nosilcev posameznih funkcij, saj jih delavci niti ne želijo poznavati, vedeti zanje, če niso neposredno v stiku z njimi ali sami vključeni v samoupravne organe ali opravljo funkcije v DPO na nivoju temeljnih organizacij oziroma DO. Ti pokazatelji govorijo o marsičem, morda tudi o razvitosti delegatskega sistema in samoupravnih odnosov. Vsekakor bo treba na tem področju napraviti še mnogo.

lov, zato jih ni mogoče uporabiti povsod, čeprav so zelo dobrni in praktični. V zadnjem času pa se spet pojavlja veliko objektov, pri katerih ni mogoča uporaba teh opažev in tega sistema, zato so se pokazale potrebe po uvedbi drugačnega dodatnega sistema, takega, pri katerem se stene in plošče ne betonirajo več istočasno, ampak vsaka posebej. Razvoj teh dodatnih sistemov se je v naši delovni organizaciji (in v širšem jugoslovenskem prostoru) donedavna zanemarjal, v glavnem se je delalo z improviziranimi lesenimi



opaži, občasno pa so takšne opaže uvažali tudi iz Zvezne republike Nemčije.

Zaradi omejitev uvoza so bile gradbene organizacije prisiljene iti v lastni razvoj opažev. Pojavilo se je več jugoslovenskih sistemov, ki pa ne nudijo zahtevane kvalitete izvajanja in je za njihovo postavitev potrebno veliko časa. Zato je jeseni 1981 prišlo do razvoja novega sistema opaženja in to v razvojnem oddelku tehnične službe DSSS SGP Pionir. Delo je bilo skupinsko, v neposredni povezavi z gradbeno operativo, in je dokaj hitro steklo, tako da je bila kmalu izdelana poskusna garnitura; ta je bila prvič preizkušena na ekstremno zahtevnem objektu glede obremenitve opaža, saj je bil ta visok kar 4 m, betoniralo pa se je z betonsko črpalko, kar je še povečalo pritisk. To je bilo pri betoniranju generatorske postaje pri domu za starejše občane v Šmihelu. Opaž se je izredno dobro obnesel, prenesel je vse obremenitve in bil deležen pojavne s strani gradbene operative.

Tehnična služba je že pripravila navodila za projektiranje in gradnjo z montažnimi stenskimi opaži „Pionir – standard“, zavod za raziskovanje materiala in konstrukcij je opravil ateste in z manjšimi korekturami bo že junija stekla redna serijska proizvodnja v Mehansko kovinskom obratu, ki se je predhodno založil z ustrezno strojno opremo. Naročila za te opaže sta že podpisala gradbena sektorja Novo mesto in Zagreb, torej bo proizvodni program tekel v začetku za lastne potrebe, TKI pa že pripravlja komercialno akcijo za prodor na širše jugoslovansko tržišče.

Opažni sistem „Pionir – standard“ ima številne dobre lastnosti: hitra montaža in demontaža, enostavno podaljševanje opaža po vertikalni in horizontalni, prilagodljivost spremenjajočim debelinam sten, nosilnost 201064 Kp pri dva-kratni vezavi, majhna teža osnovnih elementov, kar omogoča izvajanje takih opažnih tune-

goča ročni prenos ( $588 \text{ N/m}^2$ ), enostaven transport, dolgotrajnost, visoka produktivnost; skratka celovita sistemsko rešitev z vsemi dobrimi lastnostmi, ki bo lahko uspešno konkurišala drugim sistemom tako po kvaliteti izvedbe kot po ekonomičnosti uporabe, predvsem zaradi univerzalnosti, velike nosilnosti, ki omogoča betoniranje s hitrostjo 2,5 m na uro pri  $20^\circ\text{C}$ , ter enostavne in hitre montaže, demontaže in transporta.

Sistem „Pionir – standard“ predstavlja le prvo fazo. Nadaljnji razvoj bo kompletni ves proces opaženja, saj so v pripravi načrti za montažne elemente za opaženje plošč z opažnimi mizami, ki bodo uporabljali osnovne plošče, ter za opaže za opaženje stebrov. Vse to bo povečalo uporabnost in sistem izboljšalo možnosti za prodor in uveljavitev v širšem gradbenem prostoru tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji. Les je namreč vsak dan dražji, zato bo sistem opažev „Pionir“ toliko bolj dobrodošel.

### TELEFON

Zazvoni telefon a muž će ženi: Ako mene traže, nisam kod kuće.

Žena polako diže slušalico, malo sačeka pa reče: Jako mi je žao ali moj muž je kod kuće.

Šta ti je? Ljutito će muž. Zar nisi čula šta sam ti reka?

Jesam, ali nisu tebe tražili.

V. R.

## Montažni stenski opaži Pionir „Standard“

1973 je Pionir prvič uporabil kovinske tunelske opaže po francoskem sistemu „Outinord“, da bi posodobil gradnjo v tehnologiji litega betona. Vendar ta sistem zahteva določeno zasnovo objekta, ki omogoča izvajanje takih opažnih tune-

## PIONIR

Dopisujte v PIONIR – pričakujemo novice in prispevke tudi iz vaše temeljne organizacije!

## Fotoreportaža z gradbišč

Tozda gradbene operative Metlika

### 1. in 2. slika

Osnovna šola Zorkovac – z deli so pričeli 1. oktobra 1981, rok dograditve je 1. julij 1982. Površina objekta je 246 m<sup>2</sup> (4 razredi, eno dvosobno stanovanje za učitelja, kuhinje, pisarna, sanitarije). Predračunska vrednost: 3.563.550,00 din, investitor OS Slava Raškaj iz Ozalja.

### 3. slika

Stanovanjsko poslovna zgradba Kurilovac IO Ozalj. Površina objekta obsega dva dela (stanovanjski 1.044,78 m<sup>2</sup> in poslovni 475 m<sup>2</sup>). Investitor je sis za stanovanja in stambeno – komunalne dejavnosti iz Ozalja.

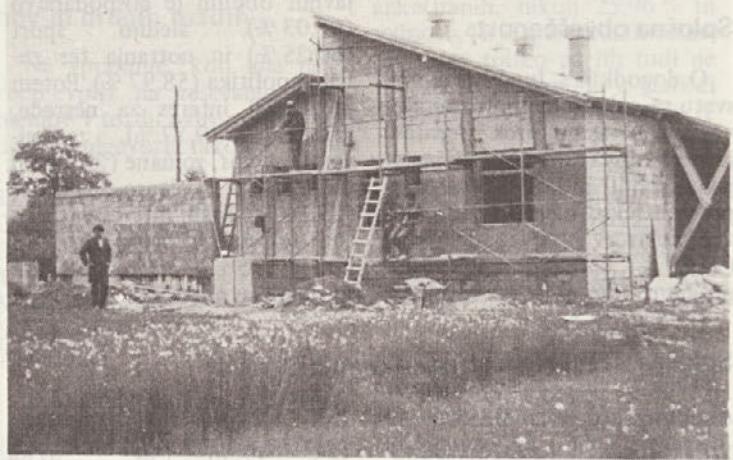
### 4. slika

Površina objekta znaša 3.000 m<sup>2</sup>, predračunska vrednost je 3.900.000 din, investitor je Novoles, tozda Tovarna kopalniške opreme Metlika.

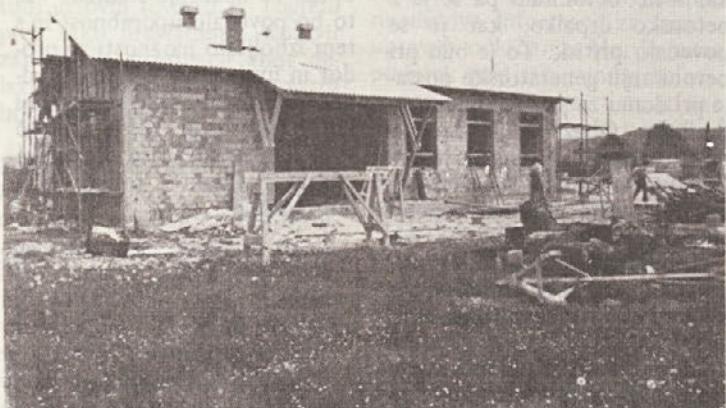
### 5. slika

Nova trgovina Beti v Metliki.

Tekst in fotografije  
KATJUŠA BORSAN



Osnovna šola Zorkovac



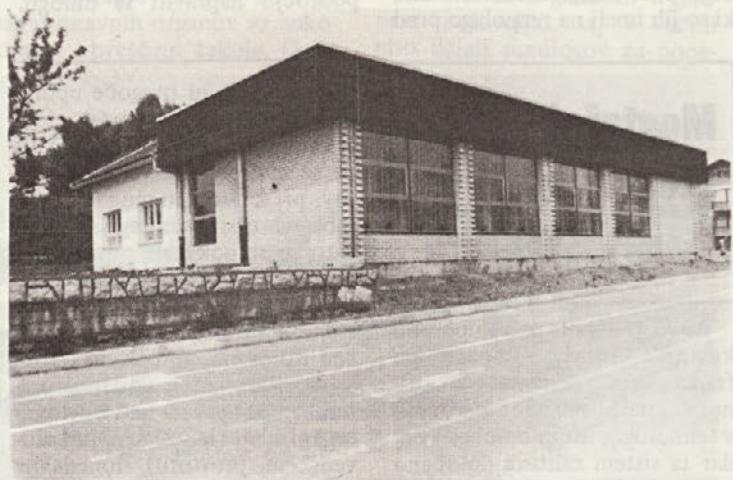
Osnovna šola Zorkovac



Stanovanjsko poslovna zgradba



Skladiščna hala Novoles



Trgovina Beti

## Premišljeno ali nepremišljeno

Na prvi redni seji odbora za kadrovsko-socialne zadeve delovne organizacije (bila je 19. maja in jo je vodil novo izvoljeni predsednik Rafko Kravš) je bil sprejet sklep, da se ukine štipendijsko razmerje vsem štipendistom iz gradbeno-tehnične in srednje ekonomske šole, ki jih ni mogoče zaposliti zaradi ponanjanja del, in vsem tistim, ki želijo nadaljevati študij po končani srednji šoli. Prekinitev naj bi začela veljati s 30. junijem 1982, od štipendistov pa se ne zahteva povrnitve štipendij. S štipendisti, ki želijo nadaljevati študij, bodo v primeru potreb ponovno sklenjene štipendijske pogodbe v letu 1983 ali kasneje. Prav tako se prekine štipendijsko razmerje štipendistom, ki niso izpolnili pogojev za vpis v višji letnik, to so Mirko Grahek (VTS Maribor), Boris Tekavec, Marjan Skube in Lilijana Rifelj (vsi FAGG).

Tako so mnogi bodoči gradbeni in ekonomski tehnički ostali brez sredstev za šolanje, nekateri bodo zaradi tega bili prisiljeni tudi predčasno končati s šolanjem pa tudi zaposlitve, ki jim je bila obljudljena štipendijska pogodba, je splošna pa vodi.

Zakaj je do tega prišlo, verjetno vsi vemo: gospodarska situacija na sili v te ukrepe, mnogokrat lahkomisne, kratkotrajne in zgodlj administrativne narave. Vsekakor pa ta politika ne vodi daleč. Vsi namreč vemo, da bo potrebno v vseh strokah vedno več strokovno usposobljenih kadrov, in da sedanja kvalifikacijska sestava ne ustreza. To ni problem samo v Pionirju in gradbeništvu, ampak v vseh gospodarskih panogah. Zato to administrativno planiranje ne bo vodilo nikamor. Danes pač govorimo, da tega kadra ne potrebujemo, jutri ga bomo spet iskali. Ali res ne znamo načrtovati za naprej, ali bo res čez leto ali več število brezposelnih zaradi teh ukrefov naraslo in bo predstavljal še večje breme za našo družbo?

Seveda je vsako razmišljjanje o tem odveč. Interesi tistih, ki se zavzemajo za tako politiko zaposlovanja in izobraževanja še zdaleč niso realni in bodo kmalu pokazali svojo slabo stran, svojo kratkoročnost. Verjetno tudi poteza Pionirja ni dovolj premišljena in je prehitra, sicer pa sredstva za izobraževanje obstajajo (in celo ostajajo), tako da le ne bi bilo treba tako hiteti in bi lahko počakali na jutrišnji dan. Kriza v gospodarstvu in v gradbeništvu verjetno ne bo trajala večno. Še je čas za razmislek.

## Bonov ne bo več

Predsedstvo republiškega sveta ZSS je odločilo, da vrednostnih (trgovinskih) bonov za nakup živil v trgovini, ki so se v mnogih organizacijah dela uveljavili kot nekakšen nadomestek regresiranja prehrane med delom, prihodnje leto ne bo več. Kot je razvidno iz „usmeritev in kriterijev za regresiranje prehrane ob delu“, bo morala do novega leta delovna organizacija združenega dela na tak ali drugačen način poskrbeti za organizirano pre-

hrano med delom. Bonov ne bo več tudi tedaj, ko zaradi narave dela in nalog posamezni delavci ne bodo delali na stalnem mestu, ampak zunaj kraja stalne zaposlitve, pri čemer ne bo mogoče vnaprej predvideti mesta in časa trajanja takega dela; organizacije bodo takim delavcem namesto bonov lahko izplačale regres za prehrano med delom v gotovini. Tako bodo lahko ravnale le še v primeru, ko imajo delavci predpisano dietno prehrano, pa takšne hrane ne bo moč zagotoviti v okviru organizirane prehrane za druge delavce.

Regresiranje družbene prehrane je z izdajanjem bonov izgubilo svoj osnovni smisel, da človek z malico nadomesti porabljeno energijo. Kako bo s tem v bodoče pri Pionirju, bo pokazal čas, vsekakor novi prostori družbene prehrane v Bršljinu še ne nudijo celotne rešitve tega problema. Konec leta bo kmalu tu in stvari v zvezi z regresiranjem prehrane je treba reševati takoj, sicer bo prepozno.

## Mini anketa o novi menzi



**Medo Sinanović:** „Jaz sem v menzi že 20 let in opazim zadnje čase veliko razlik. Zmanjšalo se je odnašanje priroba, odnos delavcev do osebja (delam namreč kot pospravljalec posode in pribora z miz) pa se je bistveno izboljšal. Gostje več ne uničujejo inventarja, ne mečejo kruha, skratak nimam pripombe čez njih, seveda, če bo tako tudi v bodoče, bom več kot zadovoljen.“



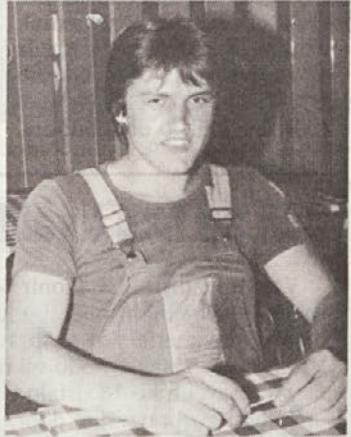
**Ana Sitar:** „Že 25 let delam v menzi Pionirja kot kuvarica; nova menza je res dobrodošla tako nam, ki delamo v njej, kot delavcem, ki se v njej hranijo. Povečalo se je tudi število abonentov, poboljšal odnos gostov do osebja, delo pa je postal lepše in lažje, saj je na voljo nova oprema, tako da je tudi hrana boljša in raznovrstnejša.“



**Ivica Adambašić:** „Malica je veliko boljša, prav tako tudi drugi obroki, boljše so tudi razmere za jedenje, saj je menza res lepo urejena. Hrane je dovolj, je pa še vedno enovrstna, čeprav boljšega okusa. Če bo tako naprej, bom zadovoljen.“



**Stevo Kojić:** „V menzi sem že šest let in mi pomenijo novi prostori veliko pridobitev. Delam v pomivalnici z novim pomivalnim strojem, prej pa smo delali vse ročno. Sedaj je lepo in prijetno delati, čeprav delamo ves dan, ker nas je premalo, dela pa veliko. Mislim pa, da bi gostje bili lahko še bolj disciplinirani in manj malomarni, saj sta pogosto na mizah raztresena sol ali poper, na tleh pa je papir. Ponudba se bo še bolj izboljšala, predvsem sedaj, ko bo postavljen nov pult, kjer bo na voljo hladna piča ter kava, tako da bodo prav vsi zadovoljni.“



**Cica Pejo:** „Hrana, ki so jo prej vozili iz šolskega centra, je med vožnjo izgubila na kvaliteti in bila večkrat tudi hladna. Sedaj je to veliko bolje. Jem namreč vse obroke v menzi in sem za sedaj zadovoljen in če bo tako tudi v naprej, bo v redu.“

## Obveščanje na papirju

Na nedavnem seminarju o obveščanju na Bledu je bil velik poudarek dan tudi obveščanju iz organizacij združenega dela, čeprav niso posebej govorili o obveščanju v organizacijah združenega dela. Predstavnik republiškega sveta sindikatov Slovenije je prikazal razmere na področju obveščanja v združenem delu in nekatere spremembe, ki bodo dopolnile zakon o javnem obveščanju.

Glavna novost pri tem je nov družbeni organ za vsa sredstva obveščanja v organizacijah združenega dela, to je odbor za obveščanje, ki bo načrtoval politiko obveščanja na ravni delovne organizacije in tudi nadzoroval njeno uresničevanje. Štipendjsko pogodbo, je splavala po vodi, različna. Formalnih zadržkov, da bi to opravljale organizacije Zveze sindikatov, ni, slišati pa je bilo celo mnenja, da bi to pozivalo obveščanje v ozdih in vplivalo na večjo po-družbljenost glasil.

Vse predlagane novosti bi morali vnesti v pravilnike o obveščanju v ozdih, saj bi tako olajšali delo organizatorjem obveščanja in zagotovili večjo odprtost virov informacij. Ne gre pozabiti tudi vlogi in odgovornosti organizatorjev obveščanja, saj bi v vsaki organizaciji združenega dela, ki ima več kot tisoč zaposlenih, morali imeti vsaj enega poklicnega organizatorja z ustrezno višjo šolsko izobrazbo, so poudarili udeleženci seminarja na Bledu. V SGP Pionir je že imenovan odbor za obveščanje, predsednik je Cirila ZUPANČIČ iz tozda njen namestnik pa Slavko STRMEC iz tozda TKI. Sprejet je tudi pravilnik o delu odbora.

## Kdo se boji kvalificiranega kadra?

Vsi štipendisti SGP Pionir, ki letos končujejo zadnji letnik šolanja na srednjih šolah, bodo po končanem šolanju sklenili delovno razmerje kot pripravniki za določen čas. Teh bo letos 46, vendar ne bodo vsi razporejeni na ustrezna delovna mesta, tako jih bo 18 ostalo brez ustrezne zaposlitve in bodo opravljali pripravnško dobo v neposredni proizvodnji, za stalno pa bodo sprejeti le, če se bodo pokazale potrebe po tozdih.

Stališče tozdov, da ne zaposlijo diplomiranih gradbenih inženirjev in gradbenih inženirjev, je zgrešeno, saj kvalifikacijska struktura v tozdih gradbene operative in tozdu TKI ne ustreza, za zahtevna opravila in naloge je znatno premalo visoko kvalificiranega delovnega kadra, kar se prav gotovo odraža na kvaliteti in kvantiteti dela.

## Čelada ni le okras

Večina organizacij združenega dela ima varstvo pri delu (tako tudi SGP Pionir) urejeno s samoupravnimi akti, s pravilniki o varstvu pri delu. Vendar ti še ne zagotavljajo upoštevanje vseh določil, saj se v praksi izvaja drugače, kot pa je zapisano v pravilniku. Zaščitna sredstva (čelade, rokavice itd.) so vse pogosto le okras na delovnem mestu, uporaba teh sredstev pa je vse prevečkrat zgolj formalnost, ko gradbišče obiščejo npr. novinar s fotoaparatom ali kdo od vodilnih delavcev, ter seveda vodja službe varstva pri delu oziroma varnostniki. Zakaj smo tako neodgovorni do sebe, saj so vsa ta varnostna sredstva, pa naj bodo še takoj nerodna in zoprna, namenjena le zavarovanju naših življenj, naših teles, in določbe v pravilniku niso zgolj formalnost zaradi predpisane zakonodaje, ampak predpis, ki želi zmanjšati število nesreč pri delu in obvarovati tisto, kar nam je najdražje, – naša življenja. Z neuporabo zaščitnih sredstev pa škodimo le sebi. Ali so naša življenja res tako malo vredna, da smo do njih tako neodgovorni?

27. člen

Če delavec pri delu ne upošteva predpisanih varstvenih ukrepov in normativov, ne uporablja predpisanih sredstev in opreme za osebno varstvo, ter ne izpolnjuje drugih obveznosti v zvezi z varstvom pri delu, se šteje, da s takim ravnanjem ogroža svojo varnost in varnost drugih delavcev pri delu.

Delavca, ki kljub opozorilu ne izpolnjuje varstvenih ukrepov in s tem ogroža svojo varnost ali varnost drugih delavcev, pooblaščeni vodja del odstrani z dela, dokler delavec ne uporabi predpisanih sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu, oziroma dokler se ne ravna po predpisanih varstvenih ukrepih. Obenem je treba zoper takega delavca uvesti postopek zaradi hujše kršitve delovnih obveznosti.

Iz zakona o varstvu pri delu

## Koristnost osebnih zavarovanj

Niti skrajna previdnost največkrat ne zadostuje, da ne bi prišlo do raznih nesreč tako doma kot na delovnem mestu, na potovanju, izletu, dopustu in drugod. Posledice so za udele-

žence in njihove svojce zelo hude, pogostokrat tudi tragične. Posledice teh nesreč oz. nezgod lahko omilimo, v gmotnem smislu seveda le s sklenitvijo osebnega zavarovanja.

### Katera so osebna zavarovanja?

Sem spadajo vsa nezgodna in življenjska zavarovanja.

Nezgodno se zavarujejo vse osebe, stare do 75 let, ki imajo s tem pokrite naslednje rizike: naravno smrt, trajno izgubo sposobnosti (invalidnost), stroške zdravljenja, prehodno nezmožnost za delo (dnevna odškodnina) in pri nekaterih zavarovanjih tudi smrt zaradi bolezni. S sklenitvijo takega zavarovanja se zavarovanec obveže združevati razmeroma nizko premijo, zavarovalna skupnost pa mora izplačati odškodnino do višine, ki je določena v pogodbi (polici).

Življenjsko se zavarujejo vse zdrave osebe v starosti od 14 do 65 let in tudi tiste, ki imajo določene bolezni, toda slednje po posebnih pogojih. Navadno je življenjskemu zavarovanju

pridruženo še dodatno nezgodno zavarovanje, tako da je vsak, ki se odloči za to zavarovanje, zavarovan za doživetje. To pomeni, da se mu po poteku dogovorjene zavarovalne dobe, ta pa je lahko 5, 7, 10 ali 12 let, izplača po pogodbi določena zavarovalna vsota, povečana za pripadajoče obresti. Nadalje je zavarovanec zavarovan za primer naravne smrti, nezgodne smrti ter delne in polne invalidnosti. V primeru nezgodne smrti zavarovanca dobi upravičenec izplačano zavarovalno vsoto za nezgodno smrt in za doživetje skupaj. Brez doplačila dodatne premije imajo življenjsko zavarovane osebe zavarovane za primer smrti vse svoje otroke od 1 meseca do 14. leta starosti, in sicer v višini 10 odst. vrednosti osnovnega zavarovanja. Življenjsko zavarovanje ima posebnost, ki je druga zavarovanja nimajo. Poleg tega, da ima vsak zavarovanec krite vse prej omenjene nevarnosti, je pri tem zavarovanju plačana premija povratna, se pravi, da se po dogovorjeni zavarovalni dobi vrne zavarovanec. Res je, da realna vrednost te premije med trajanjem zavarovanja pada, toda res je tudi, da zavarovalna skupnost skrbi, da dobi zavarovanec ob poteku zavarovanja izplačane čim višje presežke (obresti), ki se ustvarijo iz dela neporabljenih sredstev življenjskih zavarovanj. Življenjska zavarovanja so zato zanimiva in privlačna tako zaradi zavarovalnega kot tudi ekonomskega stališča; so posebna oblika varčevanja dinarskih sredstev, za katere jamči država.

Kot posebnost naj omenimo še, da se tako pri nezgodnih kot pri življenjskih zavarovanjih odškodnine lahko seštevajo, se pravi, da se za en škodni dogodek, če ima zavarovanec več ustreznih zavarovanj, lahko izplačajo odškodnine po vseh pogodbah – policah hkrati.

Osebna zavarovanja so namenjena vsem tistim, ki misijo na bodočnost, ki žele preči, da bi njim in njihovim svojem nepredvideni dogodek onemogočil doseči tiste cilje, ki so si jih v življenju zastavili.

Vse vrste osebnih in nezgodnih zavarovanj lahko sklepate:

- na sedežu Dolenjske območne skupnosti
- na predstavnštvi v Črnomlju, Kočevju, Metliki in Trebnjem,
- in pri naših terenskih delavcih (zastopnikih).

**ZAVAROVALNA SKUPNOST  
TRIGLAV DOLENJSKA  
OBMOČNA SKUPNOST**

NOVO MESTO

# Splošna ljudska obramba

Da bi se naša samoupravna socialistična družba obranila pred katerimkoli sovražnikom, ohranila celovitost državnega ozemlja, neodvisnost, suverenost in si zagotovila svoboden ter neodvisen razvoj, se mora pripravljati in pripraviti na splošno ljudsko obrambo.

Osnovna moč splošne ljudske obrambe so združeni delovni ljudje in občani. Ti proizvajajo in upravljajo družbene dobrine in se tudi organizirajo in pripravljajo za obrambo svobode, neodvisnosti in samoupravnega socialističnega reda pred morebitnim sovražnikom.

Splošna ljudska obramba se je razvila že v NOB, potrdila pa jo je praksa in je pokazala, da je uspešna. Za uresničevanje SLO v praksi se je morala družba ustrezno pripraviti. Vse prebivalstvo, vse materialne in druge dobrine so bile vključene v enoten obrambni sistem. Takšen sistem omogoča, da se naša država tudi v najtežjem vojnem položaju lahko upre vsakemu sovražniku, napadalcu. Naši narodi in narodnosti so odločeni in pripravljeni, da se odločeno in do konca z vsemi sredstvi borijo za svobodo in neodvisnost. Boj zoper napadalca bi bil pravičen, ker bi bil to boj za svobodo, neodvisnost in pridobitev NOB. Naša država nikoli ne bo začela nepravične vojne, osvajalne vojne, saj splošna ljudska obramba pomeni samo boj v pravični vojni.

SLO je svojevrsten sistem družbene obrambne organizacije, ki temelji na splošni oborožitvi in aktivnem sodelovanju ljudstva ter na vključevanju vseh materialnih dobrin države v pripravah za obrambo. V tej organizaciji je vsak občan hkrati tudi vojak in vsak vojak občan. SLO je način obrambne vojne, ki ima velike prednosti pred vsemi drugimi oblikami obrambe. Prednosti so v tem, da lahko branilec iz oboroženega ljudstva organizira mnogo več borcev, kakor napadalec, in sicer na vsem ozemljiju. V primeru vojne bi napadalec moč postopoma dobila in izgubila premoč, medtem ko bi splošna ljudska obramba nenehno naraščala.

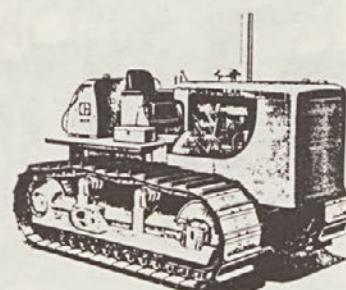
Napadalec bi bil s podaljševanjem vojne v čedalje slabšem položaju, zato nasprotnik ne bi

mogel nikoli dobiti velike, dokončne bitke, ker bi povsod in na vsakem koraku in v vsakem času zadeval na oborožen odpor. Za orožje bi zagrabilo vse ljudstvo in vsililo napadalca dolgo, izčrpajočo vojno. Ta bi sovražniku zadala nenehne izgube vojaštva, vojnega materiala in orožja, ljudstvo pa bi se bojevalo do popolne zmage.

Glavno breme oboroženega boja bi v vojni nosile enote oboroženih sil (JLA in TO), naši ljudje in občani pa bi se borili proti napadalcu z raznimi oblikami neoboroženega odpora. V neoboroženem odporu odrekamo namreč vsakršno poslušnost in sodelovanje z napadalcem, uničujemo in zažigamo mu material, orožje, hrano in druge bojne in življenske potrebuščine. Hkrati organiziramo proizvodnjo za naše oborožene sile in ljudstvo, oskrbujemo ranjence, bolnike, starčke, otroke in druge. Odporniške sile bi neprestano ovirale preskrbo, sovražnikove premike in povzročale negotovost. V takih primerih bi imeli naše sile priložnost, da si priborijo premoč v številu borcev in v vojni tehniki. Premoč v vojni tehniki je tedaj, ko jo napadalec ne more več uporabljati zaradi poškodb samih vozil, cest in podobno. V takih okoliščinah bi se moral sovražnik boriti z enakim orožjem, enako tehniko, kakor mi, le da bi imeli mi več borcev, boljšo bojno moralno, širšo pomoč ljudstva, poznali bi teren in vse ostalo, kar bi omogočalo zmago. Te oblike boja in izkušnje NOB nam pričajo, da je enotno ljudstvo nepremagljivo. Bratstvo in enotnost naših narodov, ki je bilo skovano med NOB, je prav tako pomemben dejavnik za uspeh SLO.

Naša država si je s svojo miroljubno politiko pridobila v svetu velik ugled in številne prijatelje, zaradi tega bi v primeru sovražnega napada vse napredne države in narodi pomagali našemu pravičnemu boju in obsojali sovražnika. Naši narodi ne bi bili osamljeni, sami pa se moramo pripravljati in delati po Titovih besedah: „Delajmo, kot da bo sto let mir, pripravljajmo pa se, kot da se bo jutri začela vojna.“

J. R.



## Tretje mesto na festivalu dela

15. festival dela mladine Jugoslavije je potekal od 14. do 16. maja na Reki pod pokroviteljstvom ZSMJ in ZSJ. Sodelovalo je 132 mestnih reprezentanc iz vse Jugoslavije, pomerile so se v 33 strokah. Ekipa Novega mesta je zastopala tudi šest učencev iz naše DO, ki so nastopili med gradbeniki.

Pionirjevo ekipo so sestavljali: Ivan Ivasić in Zlatko Dretar (oba železokrivca), Vinko Maeški in Milutin Popović (tesarji). Andrej Ambrožič in Vid Borse (zidarji), vodil pa jih je tov. Hosta, njihov inštruktor in mentor, ki pa je sodeloval tudi v strokovno-tehnični tekmovalni komisiji. Pionirjevi učenci so bili malo slabše uvrščeni kot preteklo leto, vendar je treba povedati, da je bila konkurenca zelo močna, sama organizacija tekmovanj pa dokaj slabo pripravljena.

Skupni zmagovalec je postal reprezentanca Ljubljane, Pionir-

jevi železokrivci so dosegli 8. mesto, zidarji 7. in tesarji 3. mesto, za kar jim seveda iskreno čestitamo.

Ob vrniltvu z Reke smo jih zaprosili za nekaj vtisov in takole so povedali:

**Vinko Maeški:** „Tekmoval sem kot pomočnik in sem zelo zadovoljen z doseženim tretjim mestom.“

**Milutin Popović:** „V hudi konkurenči sem osvojil tretje mesto, bil sem dokaj hiter, izdelek pa mnogo kvalitetnejši od ostalih, zato sem vsekakor več kot zadovoljen.“

**Ivan Ivasić:** „Zadovoljen sem z rezultatom, čeprav je bilo orodje zelo slabo, sicer pa je šlo v redu.“

**Zlatko Dretar:** „To je moje tretje tekmovanje na teh srečanjih, vendar je bila organizacija tega daleč najslabša.“

**Andrej Ambrožič:** „Bilo je v redu, le organizacija je bila bolj slaba.“

**Vid Borse:** „Neprimeren teren, slaba organizacija, sicer pa je srečanje uspelo v tem, da smo se spoznali z mladinci iz vse Jugoslavije.“

**Alojz Hosta:** „Z doseženimi rezultati sem zadovoljen, čeprav smo bili lani boljši, vsekakor pa so k slabšemu uspehu prispevali tudi prepozno prispevali predpisi z občinske konference ZSMS Novo mesto pa slaba organizacija tekmovanj in bivanja.“



Naša ekipa na XV. festivalu dela mladine Jugoslavije (foto Borsan)



Naša ekipa po vrniltvu s festivala dela (foto Borsan)

**II. ŠPORTNO SREČANJE UČENCEV**

V nedeljo, 30. maja, se je okoli sto učencev Pionirja zbralo na 2. športnem srečanju učencev SGP Pionir, ki tako postaja že tradicionalno. Tekmovanje je vzorno pripravil krški sektor, potekalo pa je v prostorih samskega doma na Resi. Otvoritvene svečanosti so se udeležili tudi predstavniki Pionirja. Vlasta Tomazin, vodja izobraževalnega središča, je pozdravila udeležence (1), glavni direktor Slavko Guštin pa je srečanje otvoril (2).

Učenci iz Novega mesta so pripravili tudi bogat kulturni program (3), nato pa so se vsi udeleženci tega srečanja skupaj z glavnim direktorjem postavili pred objektiv fotografskega aparata (4). Učenci so tekmovali v šahu (5), streljanju (6), malem nogometu (7) in krosu (8). Tekmovanje v namiznem tenisu zaradi časovne stiske ni bilo izvedeno. Na koncu sta ekipi Ljubljane in Novega mesta dosegli enako število točk, tako da je skupnega zmagovalca določil izid dvoboja v namiznem tenisu (9).

Prehodni pokal (10) je tako osvojila ekipa Novega mesta (13 točk), druga je bila ekipa Ljubljane (13), tretja ekipa Zagreba (9), poslednje mesto pa so zasedli domačini s petimi točkami.

Tekst in fotografije  
**GORAN ROVAN**



3



1



2



5



6



4



10



8

**PIONIR**

9



7

## NAŠE ODBOJKARICE PRVE NA ŠIG 82

Danes objavljamo del rezultatov s ŠIG 1982, kajti niso prišpeli še bilteni organizatorjev posameznih panog. ODBOJKA (ženske 1. mesto; moški 5 do 10. mesto) NAMIZNI TENIS ženske 6. mesto, moški 6. mesto), ŠAH (moški 4. mesto), KEGLJANJE (ženske 9. mesto moški 10. mesto), STRELJANJE (ženske 1. mesto, moški 8. mesto), NOGOMET (IZOLIRKA: PIONIR 1:3, SALONIT: PIONIR 4:2)

K. B.



Velik uspeh ženske odbojkarske ekipe na ŠIG 82 v Novi Gorici. Čepijo: Zdenka Rajer, Pavla Tojagič, Mojca Hočevar. Stojijo: Bilja Šepetavc Irena Gostiša, Andreja Udovč, Katjaša Borsan, Zvonka Babnik in Davor Rangus, organizator športne rekreacije.

## Promišljeno ili nepromišljeno

Na prvoj redovnoj sjednici odbora za kadrovska socijalna pitanja radne organizacije, koja je bila 19. svibnja (maja) i koju je vodio novoizabrani predsjednik Rafko Krebs, bio je usvojen zaključak da se stipendijski odnos ukine svim stipendistima gradevinske tehničke škole i ekonomski srednje škole, koje je nemoguće zaposliti zbog pomanjkanja radova, a i svima onima koji žele nastaviti studij poslije završene sreće škole. Prekid bi trebao postati važeći od 30. 6. 1982., a od stipendista se ne zahtijeva vraćanje stipendija. Sa stipendistima koji žele nastaviti studij, ponovo će, u slučaju potreba, biti zaključeni ugovori o stipendiranju u 1983. godini ili kasnije. Isto tako prekida se stipendijski odnos sa stipendistima koji nisu ispunili uvjete za sljedeću godinu i to: Mirko Grahek (VTS Maribor), Boris Tekavec, Marjan Skube i Lilianna Rifelj (svi FAGG). Tako su mnogi budući gradevinski i ekonomski tehničari ostali bez sredstava za školovanje, neki će zbog toga biti prisiljeni prije vremena napustiti školovanje, a i zaposlenje koje im je ugovorom o stipendiranju bilo obećano, propalo je.

Zašto je do toga došlo vjerojatno znamo svi: sadašnja privredna situacija nas prisiljava na te mјere, često puta lako-mislene, kratkotrajne i isključivo administrativne prirode. Svakako ta politika ne vodi daleko. Naime, svi znamo da će stalno u svim strukama biti potrebno sve više stručno ospozobljenih kadrova i da sadašnji kvalifikacioni sastav ne odgovara. To nije samo problem u Pioniru i gradevinarstvu, već u svim privrednim granama. Zato takvo administrativno planiranje neće odvesti nikamo. Danas govorimo kako nam taj kadar nije potreban, a sutra ćemo ga opet tražiti. Zar zbilja ne znamo planirati unaprijed, zar će zbilja za godinu ili više broj nezaposlenih zbog ovih mјera narasti i predstavljati još veće breme za naše društvo? Naravno, svako razmišljanje o tome je suvišno. Interesi onih koji se zauzimaju za takvu politiku zapošljavanja, obrazovanja ni iz daleka nisu realni i uskoro će pokazati svoju slabu stranu, svoju kratkoročnost. Vjerojatno ni potez Pionira nije dovoljno promišljen i prebrz je, inače sredstva za obrazovanje postoje i čak ostaju, tako da ipak ne bi trebalo tako žuriti i mogli bi pričekati sljedeći dan. Kriza u privredi i gradevinarstvu vjerojatno neće vječno trajati. Još ima vremena za razmišljanje.

## Montažne zidne oplate Pionir „Standard”

1973. godine Pionir je prvi put upotrijebio metalne tunelske oplate po francuskom sistemu „Outinord“, da bi osvremenio gradnju u tehnologiji levanog betona. Ali taj sistem zahtijeva određenu zamisao objekta, koja omogućava izvlačenje tih tunelskih oplata, tako da se svugdje ne mogu upotrebljavati, premda su jako dobri i praktični. U poslednje se vrijeme opet pojavljuje mnogo objekata kod kojih nije moguća upotreba tih oplata i tog sistema, zato su se pojatile potrebe za uvođenjem drugog dodatnog sistema, kod kojeg se zidovi i ploče više ne betoniraju istovremeno, već svako posebno. Razvoj tih dodatnih sistema do-

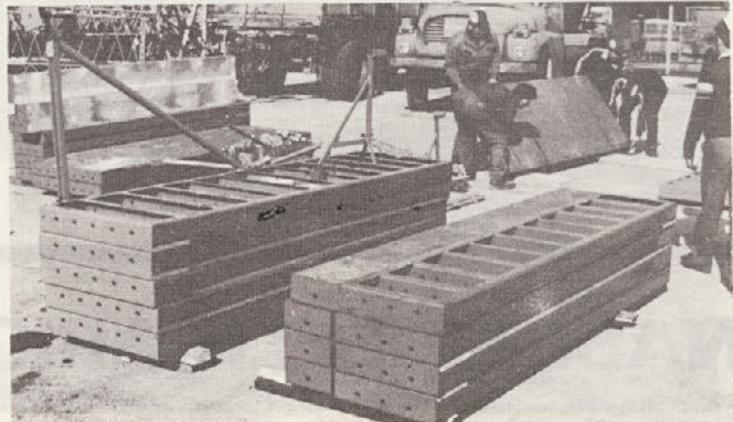
ranja generatorske stanice uz starački dom u Šmihelu. Oplata se pokazala kao izuzetno dobra, podnijela je sva opterećenja i zaslужila pohvalu od gradevinske operative.

Tehnička služba je već pri-premila upute za projektiranje i gradnju montažnim zidnim oplatama Pionir – „Standard“. Zavod za istraživanje materijala i konstrukcija obavio je ateste i uz manje korekture već će u julu (lipnju) početi redovna serijska proizvodnja u Mehaničko kovinarskom pogonu, koji se je već ranije opremio odgovarajućom strojarskom opremom. Narudžbe za te oplate već su potpisali gradevinski sektor Novo mesto i Zagreb, dakle u početku će se proizvodni program odvijati za vlastite potrebe, a TKI već priprema komercijalnu akciju za prodor na šire jugoslavensko tržište.

Sistem oplate Pionir – „Standard“ ima brojne dobre karakteristike kao što su brza montaža i demontaža, jednostavno produživanje oplate po vertikali i horizontali, prilagodljivost pratećim debljinama zidova, nosivost 201064 Kp kod dvostrukog vezivanja, mala

težina osnovnih elemenata, koja omogućava ručni prenos (588 N/m<sup>2</sup>), jednostavan transport, dugotrajnost, visoka produktivnost, ukratko cijelovito sistemsko rješenje sa svim dobrim karakteristikama koje će moći uspješno konkurrirati ostalim sistemima kao po kvaliteti izvedbe tako i po ekonomičnosti upotrebe, prije svega zbor univerzalnosti upotrebe, velike nosivosti, koja omogućava betoniranje brzinom 2,5 m na sat na 20°C, te jednostavnu i brzu montažu i demontažu i trans-

Ovaj sistem Pionir – „Standard“ predstavlja samo prvu fazu. Daljnji će razvoj kompletirati sve procese postavljanja oplate, jer su već u pripremi načrti za montažne elemente za oblaganje ploča za oplatnim stolovima, koji će upotrebljavati osnovne ploče i oplate za oblaganje stupova. Ukratko, sve će ovo povećati upotrebljivost i time poboljšati mogućnosti za prodor i plasiranje na širem području gradevinarstva kako u Sloveniji, tako i u Jugoslaviji. Naime, drvo je svakog dana skuplje, te će zato sistem oplate Pionir utoliko više biti dobrodošao.



## Obaveštavanje na papiru

Na nedavnom seminaru o obaveštavanju na Bledu dat je veliki naglasak obaveštavanju iz organizacija udruženog rada, iako nisu posebno govorili o obaveštavanju u organizacijama udruženog rada. Predstavnik republičkog vijeća sindikata Slovenije prikazao je odnose na području obaveštavanja u udruženom radu i neke izmjene, koje će dopuniti zakon o javnom obaveštavanju. Glavna novina je nov društveni organ za sva sredstva obaveštavanja u organizacijama udruženog rada, tj. odbor za obaveštavanje, koji će planirati politiku obaveštavanja na nivou radne organizacije, a također i nadzirati njenost ostvarivanje. O tome, tko bi trebao izdavati glasilo u OUR misljenja su bila različita. Nema formalnih zapreka da bi to obavljale organizacije saveza sindikata, a

mogla su se čuti i mišljenja da bi to osvježilo obaveštavanja u OUR i utjecalo na veće područljivanje glasila. Sve predložene novine trebalo bi unijeti u pravilnike o obaveštavanju u OUR, jer bi tako olakšali rad organizatorima obaveštavanja i osigurali veću otvorenost izvora informacija. Ne treba zaboraviti ni ulogu i odgovornost organizatora obaveštavanja, jer bi u svakoj organizaciji, koja ima više od tisuću zaposlenih, morali imati bar jednog profesionalnog organizatora s najmanje odgovarajućom višom stručnom naobrazbom, kako su naglasili učesnici seminara na Bledu. U SGP „Pionir“ već je imenovan odbor za obaveštavanje, predsednik je Cirila ZUPANIĆ iz OOUR LO, a namjestnik Slavko STRMEC iz OOUR TKI. Usvojen je i Pravilnik o radu odbora.

## Anketiranje o obavještenosti radnika

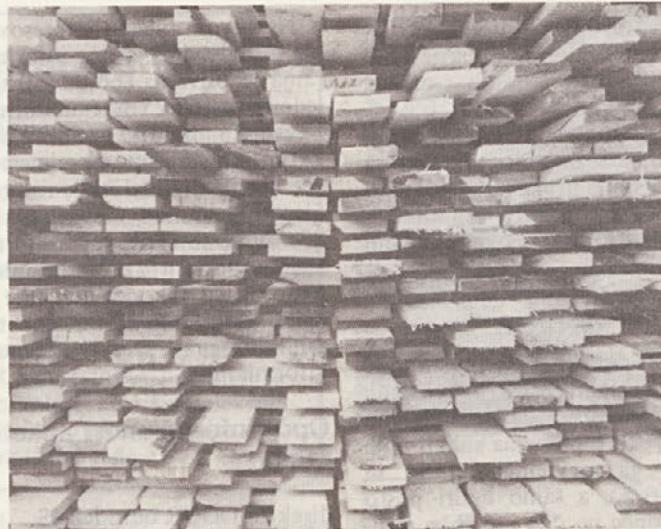
U razdoblju od 15. do 26. ožujka (marta) ove godine u pet OOOUR-a i u RZZS odvijalo se anketiranje o efikasnosti sistema informiranja u SGP „Pionir“, odnosno o samoj informiranosti radnika. Anketom je bilo obuhvaćeno 312 radnika i to:

OOOUR gradevinski sektor Krško  
OOOUR gradevinski sektor Ljubljana  
Radna zajednica zajedničkih službi  
OOOUR MKO  
OOOUR Tvornica gradevinskih elemenata  
OOOUR Drvni pogon

Anketa je bila anonimna, neposredno sa svakim radnikom, a obavili su je Katjuša Borsan, Nikola Vujanović, Nevena Stančović i Goran Rovan. Uzorak je obuhvatio 6,78 % Pionirovih radnika i zato rezultate ankete, uprkos relativnoj skromnosti uzorka, možemo uopćiti na cijelu radnu organizaciju. Kao što se kaže, da ne treba popiti cijelu šalicu kave, da bi shvatili da je gorka, to važi i za proučavanje mišljenja radnika, te je dovoljno da obuhvatimo samo jedan dio da bi dobili neku prično realnu sliku, te zato ove podatke možemo uopćiti za cijelokupno poduzeće.

Ispitivanjem je bio obuhvaćen 261 muškarac i 51 žena, od njih 196 Slovenaca, 45 Muslimana, 30 Hrvata, 24 Srpska i 17 pripadnika ostalih narodnosti, odnosno neopredjeljenih. Također je zanimljiv starosni sastav anketiranih: do 30 godina bilo je 146, od 31 do 40 godina 91, od 41 do 50 godina 60 i iznad 50 godina 25 radnika. 37 radnika je do dvije godine u Pioniru, 88 ih je od dvije do pet godina, 85 od šest do deset, 65 od jedanaest do dvadeset, a 37 radnika je u Pioniru više od dvadeset godina.

Sto radnika ima nepotpunu osnovnu školu, 51 ima srušenu osmoljetku, 98 radnika ima dvogodišnju ili trogodišnju srednju školu, 42 je maturiralo na četvorogodišnjoj srednjoj školi, a 10 odnosno 11 ima višu ili visoku školu. Po priznatoj kvalifikaciji sastav uzorka je slijedeći: 13 nekvalificiranih, 40 polukvalificiranih, 16 priučenih, 94 kvalificiranih, 50 visokokvalificiranih, 18 poslovoda, 17 ima priznatu nedovršenu srednju školu, 39 ima priznatu srednju naobrazbu, 12 s višom i 13 sa



OOOUR gradevinski sektor Krško	87
OOOUR gradevinski sektor Ljubljana	63
Radna zajednica zajedničkih službi	54
OOOUR MKO	65
OOOUR Tvornica gradevinskih elemenata	38
OOOUR Drvni pogon	25
	312

priznatom visokom naobrazbom. Ovi podaci se ne slažu sa stvarno priznatom kvalifikacijom, jer mnogi radnici nisu znali kakva im je kvalifikacija priznata, a također sve nismo ni provjeravali. Dakle ove podatke o anketiranim treba uzeti s rezervom, kao i podatke o vrsti radnih zadataka, jer 16 anketiranih nije znalo kakve poslove obavlja, dok 29 obavlja vodeća i rukovodeće poslove, a 267 izvršne.

81 anketirani radnik je član samoupravnih organa na nivou OOOUR ili RO, u sindikatu su 303 radnika od toga 15 s funkcijom, 34 su članovi SK (9 s funkcijom) a 60 su članovi SSOS (5 s funkcijom).

Upitnik je obuhvatao 50 pitanja i mehanički je bio obrađen u centru za automatsku obradu podataka. Program za obradu napravio je Peter Selak i napravio ga na računaru IMB 370/115.

### Izvor i kvalitet informacija i zadovoljstvo njima

Na pitanje gdje dobijaju sigurne informacije za suradnju kod rješavanja problema u OOOUR odnosno RO, anketirani radnisi su ovako odgovorili:

1. na oglašnoj ploči
2. na zborovima radnika
3. od drugova na poslu
4. na sastancima
5. iz glasila „Pionir“
6. iz delegatskog gradiva, zaključaka i sl.
7. iz sredstava javnog informiranja

Zanimljivo je da kao izvor sigurnih informacija preovladava oglašna ploča, ali taj podatak nije sasvim općenit. Jer, ukoliko pogledamo pregled po pojedinim OOOUR-ima, možemo opaziti da se najviše radnika informira preko oglašne ploče uglavnom u gradevinskoj operativi. Tu je također bilo obuhvaćeno najviše anketiranih, jer su ipak oni najviše zastupljeni i skoro polovina anketiranih je iz gradevinskih sektora Krško i Ljubljane. Dakle, oglašna ploča je preovladavajući izvor informacija prije svega u operativi, a ne i u pogonima i zajedničkim službama. U MKO je zbor radnika na prvom mjestu, u LO oglašna ploča zajedno sa sastanicima, a kako su zastupljeni i drugovi sa posla. U TOGRELU isto tako kao izvor sigurnih informacija preovladava zbor radnika ispred drugova na poslu i oglašne ploče. Bitno drukčije je u RZZS, gdje se preko oglašne ploče ne informira nitko od anketiranih. Preovladavajući izvor informacija su zbor radnika i drugovi na poslu, a mnogo njih se informira i preko posredovanih zaključaka i ostalih delegatskih gradiva. Zanimljiv je također podatak da 15 anketiranih (4,81 %) misli da niotkuda ne dobija sigurne informacije. O tome, kako te informacije zadovoljavaju potreba anketiranih, odgovori su slijedeći. Većina je odgovorila da ih te informacije samo djelimično zadovoljavaju (207 ili 66,35 %), njima je u cijelosti zadovoljno 72 radnika ili 23,08 %, a upoće nisu dovoljni 22 radnika ili 7,05 %. Dakle,

82	26,28 %
58	18,59 %
56	17,95 %
54	17,31 %
21	6,73 %
15	4,81 %
9	2,88 %

anketirani se ne zadovoljavaju ponudenim informacijama i trebali bi ih informirati više i prije svega kvalitetnije, što se vidi iz odgovora o kvaliteti informacija koje dobijaju. 66,99 % anketiranih misli, da su informacije koje dobijaju, razumljive, 23,40 % da su dosta obimne, 22,76 % da su stručne, 17,31 % da su točne, a 13,46 % da su kritične. Dakle, ako rezimiramo, informacije bi morale biti kritičnije, točnije i vjerojatno manje stručne i obimne, da bi svima moglo biti razumljive i da bi postigle svoj cilj.

### Razvijenost samoupravljanja

Obaveštavanje je jedan od bitnih uvjeta uspješnog samoupravljanja. Zato je dosta pitanja u anketi bilo posvećeno obaveštavanju. Kao glavni izvor informacija za samoupravno odlučivanje rāđnici su naveli sastanke (samoupravnih organa, DPO i samoupravnih informativnih grupa). Na njima „upute“ za kasnije odlučivanje dobije 126 radnika ili 40,38 %. Zatim slijede drugi izvori informacija sa 21,79 %, po vlastitom iskustvu odlučuje 16,67 % radnika, samo 12,50 % anketiranih takve informacije dobija od članova delegacija odnosno delegata. Možemo opet dati podatak za razmišljanje, 27 radnika ili 8,65 % anketiranih nigdje ne dobija informacije za samoupravno odlučivanje. Možda je ovaj podatak pretjeran, ali radnici misle da su one informacije koje dobijaju u vezi odlučivanja samo formalne, nerazumljive, samo direktnе ili takve informacije uopće ne dobijaju.

O razvijenosti delegatskog sistema i delegatskih odnosa također govore odgovori o poznavanju delegata. Sve svoje delegate poznaje 17,62 % anketiranih, većinu delegata poznaje 34,62 %, a neke 33,65 %, dok 14,10 % ne poznaje nijednog. Delegati ne poznaju svoje delegate koje su sami izabrali, jer su oni premašili povezani sa njima. Jer, o radu delegata je 48,08 % nešto čulo, 28,21 % misli da uopće nisu obavešteni o radu delegata, a 21,47 % ima dobro obaveštenih o djelovanju svojih delegata. Naravno to su samo stajališta anketiranih, a kad bi utvrdili stvarnu obaveštenost o djelatnosti delegata rezultati bi bili još slabiji.

O razvijenosti samoupravljanja i samoupravnih odnosa svjedoči i učešće na zborovima radnika. Na svim zborovima radnika prisutno je 60,26 % anketiranih, a 31,73 % radnika posjećuje većinu zborova. Na tim zbo-

(Nadaljevanje z 11. str.)

rovima aktivno je čak 36,54 % anketiranih i obično daju prijedloge, prijedloge i sl. Jaka aktivnost mogla se prije svega opaziti kod radnika na gradilištu (OOUR Ljubljana i Krško) te u drvnom pogonu. Radnici u RZZS su najmanje aktivni. Ukupno 181 anketirani nije bilo aktivno na zborovima radnika (58,01 %), a 5,45 % uopće nije učestvovalo na zborovima radnika.

### Utjecaj na rješavanje problema i obavještenost o radu DPO, samoupravnih organa i drugih OOUR

Na pitanje, tko ima najveći utjecaj na rješavanje problema u OOUR odnosno RO, radnici su odgovorili ovako:

1. rukovodeći radnici	142
2. radnici na zborovima	73
3. radnički savjet	56
4. sindikat	12
5. stručne službe	10
6. savez komunista	9
7. delegati	6

Zanimljivo je da su u svim OOUR-ima rukovodeći radnici na prvom mjestu, osim u LO gdje smatraju da radnici na zborovima radnika imaju najveći utjecaj na rješavanje problema. Takvo je mišljenje radnika, naravno to nije stvarni utjecaj, ali je pitanje, nije li on u nekim OOUR-ima čak veći. Dok preovladava mišljenje da su rukovodeći radnici oni, koji odlučuju, ne možemo govoriti o razvijenom samoupravljanju.

O tome govore i odgovori na pitanje, je li posljednje vrijeme bio usvojen neki zaključak, koji nije u interesu radnika. Čak 42,95 % anketiranih odgovorilo je da s time nisu upoznati i ne mogu se odlučiti, ali to nisu zanijekali, 29,17 % misli da su neki zaključci bili takvi, 25,32 % da nije postojao ni jedan takav zaključak i samo 8,56 % smatra kako većina usvojenih zaključaka nije bila u interesu radnika.

Ovako su obavješteni radnici o izvođenju zaključaka DPO i samoupravnih organa. O izvođenju svih zaključaka obavješteno je 18,59 %, neobavještenih obzirom na izvođenje tih zaključaka 24,36 %, a više od polovine (57,01 %) obavješteno je samo o nekim izvođenjima tih zaključaka. Ovo su odgovori koji se odnose na izvođenje zaključaka, vjerojatno su ovo pitanje neki pogrešno razumjeli i odgovarali o tome, kako su obavješteni o usvajanju zaključaka pojedinih DPO i samoupravnih organa.

Sa stajalištima drugih OOUR povremeno je obavješteno 60,90 % anketiranih, nikada 25,96 %, a redovito 6,41 % anketiranih radnika, a isto toliko ih ne zna da li su upoznati sa stajalištima drugih OOUR i zato ih možemo pribrojiti onima koji nikada nisu upoznati sa tim stvarima.

### Glasilo „PIONIR“

Na pitanje kako često čita glasilo „Pionir“ 146 anketiranih je odgovorilo da ga redovno čita, skoro polovina anketiranih čita ga povremeno (154 ili 49,36 %), a samo četiri posto ga uopće ne čita i to zbog različitih uzroka (nepismenost, ne razumijevanje, nepoznavanje jezika, teškoće s vidom i sl.). Radnici uglavnom u glasilu čitaju o poslovanju poduzeća (44,55 %), skoro sve sastave pročita 27,24 %, zanimljivosti iz OOUR-a i RO interesante su za 15,71 % radnika, a ostali prilozi zanimaju samo 6,09 % anketiranih. O radu samoupravnih organa i DPO čita samo 0,96 % radnika, što je zbilja malo obzirom na obim priloga s tog područja.

Radnici su uglavnom zadovoljni glasilom, jer u većini nisu davali prijedloge za raznolikost odnosno proširenje. Po jedan prijedlog dalo je 76 radnika, dva prijedloga 25 radnika, a tri i više prijedloga dalo je samo 14 radnika. Isto tako se može opaziti pre malo kritičnosti kod čitatelja „PIONIRA“, jer je po jednu primjedbu, čega u glasilu ima previše dalo 47 radnika, dvije primjedbe je dalo 5 radnika, a više primjedbi nije dao niti jedan radnik. Glasilo Pionir služi kao izvor sigurnih informacija za suradnju kod rješavanja problema u OOUR i RO samo 21 radnika (6,73 %).

### Opća obavještenost

O dogadjajima u Jugoslaviji i u svijetu anketirani se informiraju uglavnom samo preko sredstava javnog informiranja. Praćenje javnih sredstava informiranja, najveći broj radnika je naveo kao djelatnost u slobodno vrijeme. Najviše radnika 94,87 % prati televizijski program, 86,54 % sluša radio – isti procenat čita časopise, a samo 40,38 % prati revijalni tisak. Redovno čita časopise 47,12 %, povremeno 43,91 % a nikada 8,97 %; revije redovno čita 17,31 %, ponekad 35,58 %, a nikada 47,12 % anketiranih. Radio sluša 54,85 % redovno, povremeno 38,46 % i nikada samo 7,69 %, a televiziju redovno prati 73,40 %, ponekad 24,36 %, a televizijski program ne prati samo 2,24 % anketiranih radnika.

Na prvom mjestu interesovanja u sredstvima javnog informiranja je privreda (66,03 %), slijede sport (60,25 %) i unutarnja i vanjska politika (58,97 %). Zatim je manji interes za nesreće, kriminal (29,17 %), zanimljivosti, humor, romane (23,72 %), te školstvo, kulturu, znanost (13,14 %). Manje interesantne su također reklame i oglasi, dok samo 2,56 % anketiranih ne prati sredstva javnog informiranja.

### Opća informiranost anketiranih

	poznaje %	ne poznaje %
direktor OOUR odn. RZZS	287 91,99	25 8,01
predsjednik RS OOUR odn. RZZS	154 49,56	158 50,44
predsjednik OO SSS u OOUR, RZZS	178 57,05	134 42,95
glavnog direktora RO	227 72,76	85 27,24
predsjednika centr. RS RO	103 33,01	209 66,99
predsjednik konferencije OO	83 26,60	229 73,40
SSS RO	260 83,33	52 16,67
predsjednik predsjedništva SFRJ	140 44,87	172 55,13
autora knjige „Smjerovi razvoja	184 58,97	128 41,03

Ove podatke isto tako treba uzimati pažljivo. Postoji, naime, vjerojatnost da su radnici jedan drugome, poslije obavljenog anketiranja, g ovorili o pitanjima, koje obahvata anketica i neke odgovore koji zahtijevaju imena i prezimena. Zato su ovi rezultati dosta povoljni, ali uprkos svemu odgovore anketiranih možemo uzeti kao stvar-

ne, jer su te pojave ranije bile prije izuzetak nego pravilo. Oni koji ranije nisu znali za te „funkcionare“ i individualne poslovodne organe, nisu vjerojatno mogli zapamtiti sva ta imena za onih nekoliko minuta koje su imali na razpolaganju prije anketiranja. Zanimljivo je kakva apatija vlada obzirom na sve nosioce pojedinih funkcija i radnici ih niti ne žele poznavati, ukoliko nisu neposredno u dodiru s njima ili sami uključeni u samoupravne organe ili

obavljaju funkcije u DPO na nivou osnovnih organizacija odnosno RO. Ovi pokazatelji govore o mnogo čemu, možda i o razvijenosti delegatskog sistema i samoupravnih organa. Svakako će na tom području trebati još mnogo toga napraviti.

## Bonova više neće biti

Predsjedništvo republičkog vijeća SSS usvojilo je da iduće godine više neće biti vrijednostih (trgovinskih) bonova za kupovinu hrane u trgovini, koji su se u mnogim radnim organizacijama uvažili kao nekakva naknada regresiranje prehrane za vrijeme rada. Kao što se može vidjeti iz „usmjerenja i kriterija za regresiranje prehrane na radu“ radna organizacija udruženog rada će se na neki način morati pobrinuti za organiziranu prehranu za vrijeme rada. Bonova više neće biti ni odna, kada zbog prirode posla i zadatka pojedini radnici više ne budu radili na stalnom mjestu, već izvan mjesta stalnog zaposlovanja, kada se unaprijed neće moći znati mjesto i vrijeme trajanja takvog rada, već će

Regresiranje društvene prehrane je izdavanjem bonova izgubilo svoj osnovni smisao, da čovjek užinom nadoknadi izgubljenu energiju. Kako će s time ubuduće biti u Pioniru pokazat će vrijeme, ali svakako nove prostorije društvene prehrane u Bršljinu još ne nude cjelevito rješenje tog problema. Kraj godine će uskoro biti tu, i stvari u vezi prehrane regresiranjem treba početi odmah rješavati, inače će biti prekasno.

**PIONIR**  
Ne pozabimo: brez dobrega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja! Sodelujte u glasilu domaće delovne organizacije!

## Tko se boji kvalificiranog kadra?

Svi stipendisti SGP „Pionir“ koji ove godine završavaju zadnju godinu školovanja na srednjim školama, zaključit će radni odnos poslije završenog školovanja, kao pripravnici na određeno radno vrijeme. Ove će ih godine biti 46, ali svi neće biti raspoređeni na odgovarajuća radna mesta, tako će ih 18 ostati bez odgovarajućeg zaposlenja i obavljat će pripravnički staž u neposrednoj proizvodnji, a za stalno će biti primljeni samo ako se budu pojavile potrebe u OOUR-ima.

Pogrešno je stajalište OOUR da ne zapošljavaju diplomiранe građevinske inženjere i građevinske inženjere, zato jer kvalifikacijska struktura u OOUR građevinske operative i OOUR TKI nije odgovarajuća, a za zahtjevne i kompleksne poslove i zadatke pre malo je visoko kvalificiranog kadra, što se sigurno odražava na kvaliteti i kvantiteti rada.

## Treće mjesto na festivalu rada

XV. festival rada omladine Jugoslavije odvijao se od 14. do 16. svibnja (maja) na Rijeci pod pokroviteljstvom SSOJ i SSJ. Sudjelovalo su 132 reprezentacije gradova iz cijele Jugoslavije, koje su se omjerile u 33 struke. Tako je ekipu Novog mesta zastupalo šest učenika iz naše RO, koji su nastupali među građevinarima.

Pionirovu ekipu su sačinjavali: Ivan Ivasić, Zlatko Dretar – armirači; Vinko Meaški, Milutin Popović – tesari; Andrej Ambrožić i Vid Borse – zidari, a vodio ih je drug Hosta, njihov instruktor i mentor, koji je sudjelovao i u stručno-tehničkoj takmičarskoj komisiji. Ekipu su sačinjavali nosilac radova i njegov pomoćnik. Pionirovi učenici su bili malo slabije plasirani nego prošle godine, ali treba reći da je konkurenca bila veoma jaka, a sama organizacija takmičenja prilično slabo pripremljena.

Ukupni pobjednik postala je reprezentacija Ljubljane, Pionirovi armirači su zauzeli 8. mjesto, zidari 7., a tesari 3. mjesto i na tome im iskreno čestitamo.

Po povratku sa Rijeke zamolili smo ih za nekoliko svježih utisaka i evo što su nam rekli:

**Vinko Maeški:** „Takmičio sam se kao pomoćnik i kako sam zadovoljan postignutim trećim mjestom.“

**Milutin Popović:** „U jakoj konkurenciji sam osvojio treće mjesto, bio sam dosta brz, proizvod je bio mnogo kvalitetniji od ostalih i zato sam svakako više nego zadovoljan.“

**Ivan Ivasić:** „Rezultatom sam zadovoljan, iako je orude

bilo jako slabo, inače, bilo je uredu.“

**Zlatko Dretar:** „Ovo je već treće moje takmičenje na tim susretima, ali je organizacija ovoga bila daleko slabija od ostalih.“

**Andrej Ambrožić:** „Bilo je u redu, ali je organizacija bila nešto slabija.“

**Vid Borse:** „Neodgovarajući teren, slaba organizacija, a inače je susret uspio u tome što smo se upoznali sa omladincima iz cijele Jugoslavije.“

**Hosta Alojz:** „Zadovoljan sam postignutim rezultatima, iako smo prošle godine bili bolji, a slabijem uspjehu su sva-kako doprinijeli kasno poslane propozicije sa općinske konferencije SSOS Novo mesto i slaba organizacija samih takmičenja i boravka.“

### NOVA SLUŽBENICA

Jedna nova službenica plaće.

Šta ti se dogodilo? Upita je jedna kolegica.

Zamislite, šef mi je rekao da nisam toliko lijepa da bih mogla sebi dozvoliti toliko pravopisnih grešaka.

V. R.

••••

### NAVIJAĆ

Na jednoj fudbalskoj tekmici, vatreni navijač domaćeg kluba pita susjeda na tribinama: „Jeli to bio ofsajd?“

V. R.

••••

### TVOJA STVAR

Jedna ugledna žena se žali svom mužiću: „Naša kućna pomoćnica očekuje bebu.“

Pa to je njeni stvar.  
Da, ali ona kaže da je to tvoje dijete.

To je moja stvar.  
A šta sad ja da radim?  
To je pak tvoja stvar.

V. R.



## Mini anketa o novoj menzi

papar i papir po podu. Ponuda će se još poboljšati, prije svega sada, kada je postavljen novi sank, u kojem će na raspolaganju biti hladna pića i kava, tako da će svi biti zadovoljni.

**3 / Medo Sinanović:** Ja sam u menzi već 20 godina i u posljednje vrijeme mogu uočiti veliku razliku. Smanjilo se je uzimanje pribora, a sam odnos radnika prema osobljalu bitno se je popravio, ja naime radim kao pospremač posuda i pribora sa stolova. Gosti više ne uništavaju inventar, ne bacaju kruh, ukratko na njih nemam primjedbi, naravno ako tako ostane i ubuduće bit će više nego zadovoljan.

**4 / Ivica Adambašić:** Užina je mnogo bolja, a isto tako i ostali obroci, bolji su uvjeti za jelo, jer je menza zbilja lijepo uređena. Hrana ima dovoljno, još uvijek je jednostavna, ali boljeg ukusa. Ako tako bude i nadalje, bit će zadovoljan.

**5 / Cica Pejo:** Hrana, koju su ranije vozili iz školskog centra gubila je na kvaliteti za vrijeme vožnje, a često je bila i hladna. Sada je to mnogo bolje. Naime, ja sve obroke jedem u menzi i za sada sam zadovoljan i ako ovako ostane i nadalje, bit će u redu.

## Šljem nije samo ukras

Većina organizacija udruženog rada, kao i SGP „Pionir“ ima zaštitu na radu uredenu samoupravnim aktima, u pravilnicima o zaštiti na radu. Ali oni još ne osiguravaju poštivanje tih odredaba, jer se u praksi uvijek izvodi drukčije nego što je zapisano u pravilniku. Zaštitna sredstva šljemovi, rukavice itd. sve češće su samo ukras na radnom mjestu, a upotreba tih sredstava je uglavnom samo formalnost, kada gradilište posjeti neki novinar sa fotoaparatom, ili neki od rukovodećih radnika i naravno voda službe za zaštitu na radu ili osoba zadužena za zaštitu na radu. Zar smo zbilja tako neodgovorni prema sebi, jer sva ta zaštitna sredstva, iako možda nespretna i dosadna, namijenjena su za zaštitu naših života, naših tijela, i odredbe u pravilniku nisu samo formalnost zbog propisanog zakonodavstva, već propis koji želi smanjiti broj nesreća na radu i zaštititi ono što nam je najdraže – naše živote. Neupotrebom zaštitnih sredstava štetimo samo sebi. Zar su naši životi zbilja tako malo vrijedni da smo prema njima tako neodgovorni?

## Korisnost osobnih osiguranja

Ni krajnja pažnja više puta nije dovoljna da bi spriječili razne nesreće kako kod kuće, tako i na radnom mjestu, na putovanju, na izletu, dopustu i drugdje. Posljedice su jako teške za učesnike i njihovu rodinu, često puta i tragične. Posljedice tih nesreća i nezgoda možemo ublažiti, naravno u materijalnom smislu, samo zaključivanjem osobnog osiguranja.

### Koja su osobna osiguranja?

Ovdje spadaju osiguranja za slučaj nesreće i životana osiguranja.

Za slučaj nesreće osiguraju se sve osobe, stare do 75 godina, koje ovim imaju pokrivene slijedeće rizike: prirodnu smrt, trajni gubitak opće radne sposobnosti (invaliditet), troškove liječenja, prolaznu nesposobnost za rad (dnevna odšteta), a kod nekih osiguranja i smrt zbog bolesti. Zaključivanjem ovakvog osiguranja osiguranik se obvezuje da će udruživati sorazmerno nisku premiju, a zajednica za osiguranje mora isplatiti odštetu do visine koja je odredena u ugovoru – polici.

Zivotno osiguranje mogu zaključiti sve zdrave osobe stare od 14 do 65 godina, a također i one koje imaju određene bolesti, ali ovo drugo po posebnim uvjetima. Obično je životnom osiguranju priključeno i dodatno osiguranje za slučaj nesreće, tako da je svatko, tko se odluci za to osiguranje, osiguran doživotno. To znači da mu se po isteku dogovornog vremena osiguranja, a ono može biti 5, 7, 10 ili 12 godina, po ugovoru isplati odredena osiguravajuća svota, povećana za određene kamate. Nadalje, osiguranik je osiguran u slučaju prirodne smrti, smrti kao posljedice nesreće, te djelimičnog i potpunog invaliditeta. U slučaju smrti kao posljedice nesreće, onaj tko na to ima pravo, dobije zajedno isplaćenu osiguravajuću sumu za smrt kao uzrok nesreće i za doživotno osiguranje. Bez doplate dodatne premije, osobe koje imaju životno osiguranje imaju za slučaj smrti osiguranu svu svoju djecu od 1 mjeseca do 14. godine starosti i to u visini 10% vrijednosti osnovnog osiguranja. Životno osiguranje ima prednost, koju

nemaju ostala osiguranja. Osim toga što svaki osiguranik ima pokrivena sve ranije spomenute

opasnosti, kod ovog osiguranja plaćena premija je povratna, znači, da se poslije osiguravačeg roka vrati osiguraniku. Istina je da realna vrijednost ove premije pada za vrijeme trajanja osiguranja, istina je i to da zajednica osiguranja brine o tome da osiguranik po isteku osiguranja dobije isplaćene što više kamate, koje se ostvaruju iz dijela neupotrebljenih sredstava životnih osiguranja. Zato su životna osiguranja zanimljiva i privlačna kako zbog osiguravačeg, tako i zbog ekonomskog stajališta; oni su poseban oblik štednje dinarskih sredstava, za koje jamči država.

Kao osobitost pomenimo još i to da se kod osiguranja u slučaju nesreće, kao i kod životnih osiguranja odštete mogu zbrojiti, znači da se za jedan primjer štete ukoliko osiguranik ima zaključenih više odgovarajućih osiguranja, mogu odjednom isplatiti odštete po svim ugovorima – policama.

Osobna osiguranja namijenjena su svima onima koji misle na budućnost, koji žele spriječiti da bi njima i njihovoj rodini nepredviđeni događaj one mogućio postići one ciljeve koje su zacrtali u životu.

**Sve vrste osobnih osiguranja i osiguranja u slučaju nesreće možete zaključiti:**

– na sjedištu Dolenjske območne skupnosti

– u predstavništvima: Črnomelj, Kočevje, Metlika i Trebnje i

kod naših terenskih radnika – zastupnika.

**ZAVAROVALNA SKUPNOST  
TRIGLAV, DOLENJSKA  
OBMOČNA SKUPNOST  
NOVO MESTO**

## Opće narodna obrana

Da bi se naše samoupravno socijalističko društvo odbranilo od bilo kojeg neprijatelja, očuvala cjelovitost državnog teritorija, neovisnost, suverenost i sebi osigurala sloboda i nezavisni razvoj, mora se pripremati i pripremiti za opće narodnu obranu. Osnovna snaga opće narodne obrane su udruženi radni ljudi i građani. Oni proizvode i upravljaju društvenim dobrim



ma, a također se organiziraju i pripremaju za odbranu slobode, neovisnosti i samoupravnog socijalističkog reda od mogućeg neprijatelja. Opće narodna obrana već se razvila u NOB.

Potvrđila ju je praksa i pokazala se kao uspješna. Za ostvarivanje ONO u praksi se je društvo moralno odgovarajuće pripremiti. Sve stanovništvo, sva materialna i druga dobra bili su uključeni u jedinstven obrambeni sistem. Takav sistem omogućava da se naša država i u najtežem vojnom položaju oduvre svakom neprijatelju, napadaču (agresoru). Naši narodi i narodnosti su odlučni i spremni da se odlučno i do kraja svim sredstvima bore za slobodu i nezavisnost. Borba protiv napadača bila bi pravedna, jer to bi bila borba za slobodu, nezavisnost i tekovine, koje su naši narodi stekli za vrijeme NOB. Naša država nikada neće započinjati nepravilan rad – osvajački rat, jer opće narodna obrana znači samo borbu u pravednom ratu.

ONO je svojevrstan sistem društvene obrambene organizacije, koja se temelji na općem naoružanju i aktivnom sudjelovanju naroda, te uključivanju svih materijalnih mogućnosti države u pripremama za odbranu. U ovoj organizaciji svaki građanin ujedno je i vojnik, a svaki vojnik građanin. ONO je način obrambenog rata, koji ima velike prednosti pred svim drugim oblicima odbrane. Prednosti su u tome što branilac od naoružanog naroda može organizirati mnogo više boraca nego napadač, i to na svojoj teritoriji. U slučaju rata napadačeva snaga bi postepeno dobila i izgubila premoć, dok bi opće narodna obrana neprestano rala.

Produciranjem rata napadač bi sve više bio u slabijem položaju, zato protivnik nikada ne bi mogao dobiti veliku, konačnu bitku, jer bi uvijek, svuda i na svakom koraku nalijetao na oružani otpor. Cijeli narod bi zgradio oružje u ruke i prisilio napadača na dug (iscrppljujući) rat.

Neprijatelju bi nanosili neprekidne gubitke u vojski, vojnog materijalu i oružju, a narod bi se borio do potpune pobjede.

U ratu bi glavni teret oružanog rata nosile jedinice oružanih snaga (JNA i TO), a naši ljudi i građani borili bi se protiv napadača raznim oblicima neoružanog otpora. U naoružanom otporu odričemo svaku poslušnost i suradnju sa napadačem, uništavamo i palimo mu materijal, oružje, hranu i druge borbene i životne potrebe. Ujedno organiziramo proizvodnju za naše oružane snage i narod, brinemo se za ranjenike, bolesnike, starce, djecu i drugo. Snage otpora stalno bi ometale opskrbu, neprijateljsko pomjeranje i pravile neugodnosti. U takvim slučajevima naše snage bi imale priliku da steknu nadmoć, po broju boraca i bojnoj tehnici. Nadmoć u bojnoj tehnici je onda, kada je napadač ne može više upotrebljavati zbog oštećenja samih vozila, cesta i slično. U takvim okolnostima neprijatelj bi se morao boriti s istim oružjem, istom tehnikom, kao i mi, samo što bi mi imali više boraca, bolji borbeni moral, širu pomoć naroda, poznavali bi teren i sve ostalo, što bi omogućivalo pobjedu. Ovi oblici borbe i skustva iz NOB svjedoče nam o tome kako je jedinstven narod nepobjediv. Bratstvo i jedinstvo naših naroda, koje je bilo skovano za vrijeme NOB, sigurno je isto tako važan činilac za uspjeh ONO.

Naša država je svojom miroljubivom politikom stekla u svijetu veliki ugled i brojne prijatelje, zbog toga bi u slučaju neprijateljskog napada sve napadnute države i narodi pomagali našu pravednu borbu i osuđivali neprijatelja. Naši narodi ne bi bili osamljeni, ali se sami moramo pripremiti i raditi po Titovim riječima: Radimo kao da će sto ili stotinu godina biti mir, ali se pripremajmo kao da će sutra početi rat.

J. R.

# ŠIG Slovenije 1982 - kegljanje

Po enoletnem premoru je bilo na kegljišču SGP Konstruktor v Mariboru organizirano kegljaško tekmovanje za ženske in moške ekipe v okviru 31. ŠIG Slovenije v kegljanju za leto 1982.

Na tekmovanju je sodelovalo 50 ekip in sicer 33 moških in 17 ženskih ekip.

Po večdnevnih tekmovanjih so ekipe dosegla naslednje rezultate in uvrstitev:

## ženske

1. INGRAD Celje	1680 kegljev	23 točk
2. GRADIS Ljubljana	1625	20
3. STAVBENIK Koper	1519	17
4. PRIMORJE Ajdovščina	1467	14
5. NIGRAD Maribor	1461	13
6. GORICA Nova Gorica	1443	12
7. OBNOVA Celje	1435	11
8. SALONIT Anhovo	1426	10
9. PIONIR Novo mesto	1412	9
– Puljak Danica	317	
– Oražem Anica	395	
– Petelin Cvetka	325	
– Sofronov Vida	375	
10. KOGRAD Dravograd	1385	8
itd.		

## moški

1. KONSTRUKTOR Maribor	843 kegljev	39 točk
2. BETON – ZASAVJE Zagorje	837	36
3. CEMENTARNA Trbovlje	822	33
4. GRADIS Ljubljana	821	30
5. IMP Ljubljana	818	29
6. GROŠUPLJE Grosuplje	813	28
7. STAVBENIK Koper	807	27
8. INGRAD Celje	798	26
9. OBNOVA Celje	729	25
10. PIONIR Novo mesto	766	24

D. Vukšinič (83), D. Sajko (93), A. Vukšinič (91), F. Žnidaršič (91), F. Židanek (63), F. Hrovat (15), A. Hrovat (51), I. Rovan (68), S. Štepec (87), J. Rodič (51), in F. Juntez st. (73).

11. ALPREM Kamnik	761	23
12. PRIMORJE Ajdovščina	750	22
13. SLOVENIJA CESTE – TEHNIKA Lj.	730	21
itd.		

Ženska ekipa je z uvrstitvijo na 9. mesto dosegla doslej daleč najslabšo uvrstitev na ŠIG. Rezultat je razumljiv, saj je logična posledica več kot enoletne neaktivnosti ekipe. Redni treningi in udeležba na tekmovanjih so pogoj, da bi tekmovalke lahko dosegle in obdržale ustrezno stalnost v formi in rezultatih. Tega, žal, v ekipi še danes ni, zato je odsotnost

Antičeve (zaradi poškodbe) lahko le slaba tolažba, kajti brez dobrega dela in aktivnosti skozi vse leto ne bo dobrih uvrstitev, oziroma so lahko le rezultat srečnih naključij.

Moška ekipa je dosegla malo boljšo uvrstitev kot v preteklih letih. Če smo lahko vsaj delno zadovoljni z uvrstitvijo, pa nikakor ne moremo biti zadovoljni, z rezultatom, ki je precej slabši od dejanske možnosti in sposobnosti ekipe. Žal tudi tokat tako kot na vseh tekmovanjih na ŠIG v zadnjih letih večina tekmovalcev in s tem ekipa kot celota niso dosegli svojih običajnih rezultatov.

Tekmovanje je potekalo v vzorni organizaciji SGP Konstruktor, tako da so imele vse udeležene ekipe izenačene in optimalne pogoje za izvedbo

1. INGRAD Celje	1680 kegljev	23 točk
2. GRADIS Ljubljana	1625	20
3. STAVBENIK Koper	1519	17
4. PRIMORJE Ajdovščina	1467	14
5. NIGRAD Maribor	1461	13
6. GORICA Nova Gorica	1443	12
7. OBNOVA Celje	1435	11
8. SALONIT Anhovo	1426	10
9. PIONIR Novo mesto	1412	9
– Puljak Danica	317	
– Oražem Anica	395	
– Petelin Cvetka	325	
– Sofronov Vida	375	
10. KOGRAD Dravograd	1385	8
itd.		

1. KONSTRUKTOR Maribor	843 kegljev	39 točk
2. BETON – ZASAVJE Zagorje	837	36
3. CEMENTARNA Trbovlje	822	33
4. GRADIS Ljubljana	821	30
5. IMP Ljubljana	818	29
6. GROŠUPLJE Grosuplje	813	28
7. STAVBENIK Koper	807	27
8. INGRAD Celje	798	26
9. OBNOVA Celje	729	25
10. PIONIR Novo mesto	766	24

11. ALPREM Kamnik	761	23
12. PRIMORJE Ajdovščina	750	22
13. SLOVENIJA CESTE – TEHNIKA Lj.	730	21
itd.		

svojega nastopa. Udeležba ekip ponovno dokazuje, da obstaja velik interes med gradbincimi za tekmovanje v okviru ŠIG in zato oživitev tekmovanja toplo pozdravljamo v želji in pripravljanju, da bodo ŠIG postale ponovno vsakoletno srečanje športnikov – gradbincov.

IVAN ROVAN

## Pionirju prehodni pokal v trajno last

kadrovski politiki in pripravnštvo, ki je potekala v sejni sobi Doma JLA, kjer se je razvila široka debata in so bili sprejeti pomembni sklepi.

Na športnem srečanju je Pionir premočno slavil. Ekipa Pionirjevih mladih je zmagała v metanju pikada, v skoku v daljavo z mesta, metanju kamenja, streljanju in v vlečenju vrvi; v teku v vrečah so bili tretji, v šahu pa peti, tako da so v skupni uvrstitvi zmagali s 43 točkami.

Organizatorja letosnjega srečanja sta bila koordinacijski svet OO ZSMS Industrije motornih vozil in konferenca mladih delavcev OK ZSMS Novo mesto. Namen srečanja ni samo merjenje moči v športu, ampak v krepliti prijateljskih odnosov ter zbljanju mladih iz organizacij združenega dela v novomeški občini.

## Končni rezultati srečanja:

1. Pionir I.	43 točk
2. PTT	33 točk
3. IMV I.	30 točk
4. Novoles	28 točk
5. Iskra – Cestno podjetje	23 točk
6. Krka – Labod	22 točk
7. Novoteks	6 točk
8. Pionir II.	6 točk
9. IMV II.	4 točke

## Končno smo se le izkazali

### TEKMOVANJE V STRELJANJU ZA DAN MLADOSTI

Občinska strelska zveza Novo mesto je v okviru praznovanj 25. maja – Dneva mladosti, organizirala tekmovanje z zračno puško v športni dvorani Marof. Nastopilo je preko 60 strelcev in strelnikov iz novomeške občine.

Doseženi so bili povprečni rezultati, s tem, da je strelska družina Pionir posegla po vseh prvih mestih, in tako vsaj malo popravila neuspeh s ŠIG-82, zlasti moška ekipa, ki je bila tam še 8. Ženska ekipa je bila odlična prva.

#### Rezultati:

##### Moški ekipno:

- SD Pionir – 682 krogov
- SD 13. maj – UNZ – 652 krogov
- SD Lojze Dragan – IMV – 656 krogov

##### Ženske ekipno:

- SD Pionir – 511 krogov
- SD Krka – 377 krogov
- SD Iskra – 375 krogov

##### Posamezno moški:

- Ribič Jože – SD Pionir – 180 krogov
- Židanek Franc – SD Pionir – 178 krogov
- Ancelj Anton – SD IMV – 177 krogov

##### Posamezno ženske:

- Bučar Metka – SD Pionir – 175 krogov
- Bračko Martina – SD Pionir – 171 krogov
- Šega Štefka – SD Pionir – 165 krogov

Prve tri uvrščene ekipe so doobile diplome, posamezniki pa praktična darila.

SD Pionir

V času od 1. do 25. maja 1982 je prišlo do naslednjih kadrovskih sprememb:

## DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI:

Tozd strojno prometni obrat: Branko Ocvirk (avtomehanik), Mirko Kotar (delavec) in Franc Mihalič (avtomehanik).

Tozd Keramika: Muhamer Adrovič, Borislav Božič, Šerif Mikoličić, Memiš Kuletić, Borislav Filipović, Siniša Ilić in Radivoje Nikolić.

Tozd Projektivni biro: Redek Jože, elektrotehnik.

## IZ JLA SO SE VRNILI:

Jože Makše (ključavnica, v tozd MKO), Gorazd Mlinar (ekonomski tehnik, v DSSS), Miroslav Brzin (strojnik, v tozd SPO).

## V JLA SO ODŠLI:

Ciril Šinkovec (pečar iz tozda Keramika).

## UPOKOJILI SO SE:

Leopold Žibert iz tozda v Metliki, Jože Miklič iz tozda v Ljubljani, Marko Stojčevič in Kusur Salih in tozda gradbeni sektor Novo mesto.

Novo sprejetim delavcem in delavcem, ki so se vrnili iz JLA, želimo dobro počutje v naši delovni organizaciji ter veliko delovnih uspehov. delavcem, ki so odšli na služenje vojaškega roka, da bi jim le-ta čimprej minil, tovarišem, ki so se upokojili, pa želimo veliko zdravja in osebnega zadovoljstva.

MARTINA BRAČKO

## ŽIVA KRONIKA V TOZDU GRADBENA OPERATIVA METLIKA

Delovno razmerje so sklenili:

I. Marjan Bošnjak, zidar KV II

II. 2. Nikola Balič, PU železokrivec

3. Jože Ružič, pleskar VK I

V JLA so odšli:

1. Branko Bučan, elektroinstalater KV II

2. Rudolf Mihalič, mizar KV II

Invalidsko se je upokojil:

Žibert Leopold, kamnosek KV I

A. BEDNARŠEK



## Kaj je Bilten pisal pred desetimi leti

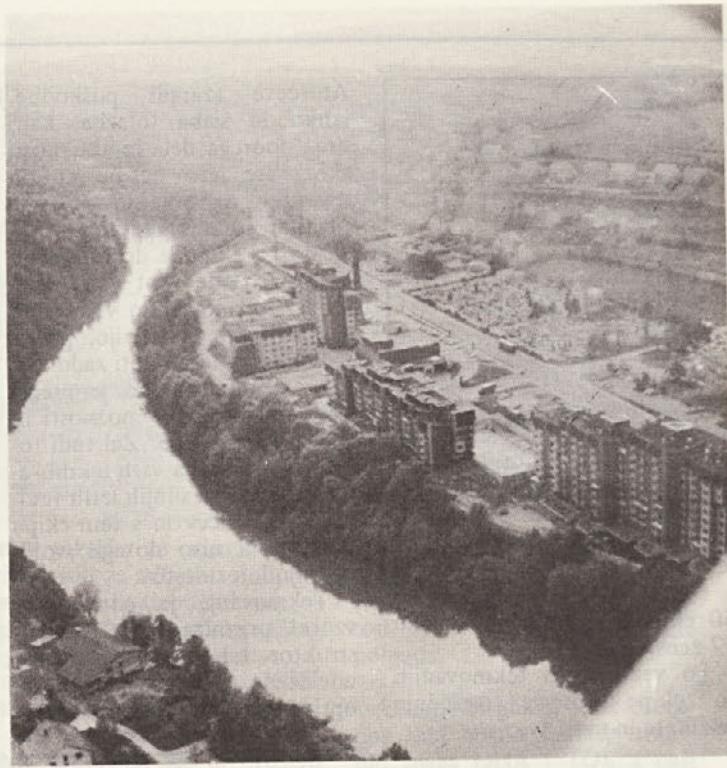
V peti številki, ki je izšla 31. maja 1972, je Bilten, predhodnik glasila Pionir, izšel na štirih straneh.

Na prvi strani je čestitka tovariu Titu ob 80-letnici, prispeval jo je Rudi Robič, poleg tega pa daljši prispevek s sestanka aktivna mladine podjetja, ki govorja o tem, da bo delo mladine končno le zaživel.

Tov. Robič je prispeval tudi prispevek s strokovne ekskurzije društva inženirjev in tehnikov v Muenchen, kjer so se ravno takrat pospešeno pripravljali na olimpijske igre, objavljen pa je tudi informacija o akciji „1000“, ko so se slovenski sindikati borili za to, da ne bi imel noben delavec manj kot 1000 din osebnega dohodka na mesec (sestavek je napisal Marko Svetina).

Opubljeni so še izid referendumu za izvedbo samoprispevka za gradnjo in dograditev osnovnih šol v občini Novo mesto, informacija o novi gradnji tovarne oken v Drvarju ter o volitvah v delavski svet DO, katerega predsednik je postal Anton Bučar, delovodja iz sektorja Krško, njegov namestnik pa inž. Edo Frantar, vodja službe varstva pri delu.

V tej številki je seveda tudi nekaj fotografij. Tito na prvi strani, dve fotografiji iz sektorja v Ljubljani ter dve z gradbišča hotela Albatros – Delfin v Poreču.



## RAZPIS

za sodelovanje na IV. kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije.

Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije je zaupal organizacijo IV. kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije Sozdu IMP – delovni organizaciji IZIP. Srečanje bo od 18. do 22. oktobra 1982 v Ljubljani.

Kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije obsegajo naslednja tri področja:

1. likovno in fotografisko
2. literarno
3. glasbeno in folklorno

Vsi, ki bi želeli sodelovati na kulturnem srečanju, vprašajte za pojasnila in se do 25. junija 1982 prijavite pri organizatorju kulture v DO, tov. Katjuši Borsan, TOZD TKI, tel. 23–686 int. 31.

## AVTORITETA DELA

„Delati pa gre nekaj drugega: nenehoma z vso močjo uveljavljati avtoriteteta dela. Do kraja urešniti načelo: delu čast in oblast. Spoštovati dobro delo, vzgajati uporannost ljudi, da samo delo ustvarja blagostanje, da je treba živeti od dela lastnih rok, odločno nastopati proti nedelu, proti razsipništvu družbenih sredstev, proti postopaju v brezdelnemu posedanju v delovnem času, resnično, dobro delo pa dosledno nagrajevati, da bo postalo vsestranska materialna spodbuda. Odločno moramo uveljavljati sposobnost, znanje, talentiranost, znanstvene dosežke, ne pa avtoriteteto naslova, za katero je lahko tudi puhla glava, avtoriteteto mehanične razvrstitev po stopnjah funkcij, povzetništvo, avtoriteete, ki se opirajo na razne trhle hodulje in ne na kriterij uspešnosti v delu in na človeške kvalitete. Splošno sprejete kriterije kadrovske politike moramo dosledno spoštovati in nenehoma delati prostor za uveljavitev mladih, socializmu vdanih in delovno sposobnih kadrov, prvenstveno iz vrst delavskega razreda.“

JANEZ VIPOTNIK  
(iz govora na skupščini slovenskih borcev)

Pionir je glasilo kolketiva SGP „Pionir“ Novo mesto. Izhača enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov. Odgovorna urednica: Katjaša BORSAN, namestnik: Marija JUREKIČ, člani uredniškega odbora: Boris POŽEG za TOZD Gradbeni sektor Ljubljana, Ida SLAPŠAK za TOZD Gradbeni sektor Krško, Eva ŠUŠTARŠIČ za TOZD Gradbeni sektor Novo mesto, Branimir GRAŠOVEC za TOZD Gradbeni sektor Zagreb, Niko ŽIGANTE za TOZD Togrel, Jože KRAVS za TOZD SPO, Alojz LENARČIČ za TOZD Lesni obrat, Marjana KLEMENC za TOZD Projektivni biro, Zora KAZAKOVIC za TOZD Keramika, Anica BEDNARŠEK za TOZD Gradbeni operativni Metlika, Anton ŠAVRIČ za Novomontajo, Jožica HAJNIČ za DS Interna banka in Irena VIDE za DSSS. Naslov uredništva: „PIONIR“, glasilo kolketiva SGP „Pionir“, 68000 Novo mesto, Ljubljanska 3. Stavek, film in prelom: DITC Novo mesto, TOZD Grafika, tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.